

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérbázis)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 259. sz. 1943. november 16 kedd

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyed-
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

UJABB NAGY HARCOK A KELETI FRONTON

A szovjet tömegtámadásai több ponton meghiúsultak ~ A Zsitomírnál küzdő német csapatok a várostól nyugatra levő állásokba vonultak ~ Összeomlott a Recsica ellen intézett szovjet lovas és páncélosroham ~ Svédországban nyugtalankodnak Finnország, a Balti-államok és Lengyelország sorsa miatt ~ A szovjet Lengyelország felét követeli és kiutat akar a Földközi- és Égei tengerre ~ Légítámadás érte Szófiát

Pétain francia államfő súlyos beteg

A keleti fronton a szovjet tovább folytatja a támadó hadmozdulatokat. Egyszerre nyilván azért támad több ponton, hogy a védelem döntő súllyal egy helyen ne érvényesíthesse tartalékait. Ez a taktika azonban meghiúsul a védővonal harcosságainak szívósságán. Kivétel az az eset képez, mikor a támadó tömeg anyagi erejét csak kitérrel lehet kevesebb áldozattal elhárítani.

Berlini tájékoztatás szerint az oroszok Kievtől nyugatra elért keskeny betörési helyet igyekeznek észak és nyugat felé kiterjeszteni. Az arcvonal kiterjesztésére irányuló szándék nyomán két új súlypont keletkezett. Egyik a Dnyeper-könyökben, illetve Krivj-Rogtól északra, a másik Szmolenszktől nyugatra. A Dnyeperekányarulatban Dnyepropetrovzsktól délre egész napon át tartott az orosz támadás, amely egy helyi betöréstől eltekintve nem hozott eredményt. Ezzel a kísérlettel karöltve az oroszok Krivj-Rogtól északra is támadtak, de ezt a támadást is sikerült visszautasítani. A szmolenszki súlypontnál a szovjet Orsa irányában igyekeznek az arcvonalat áttörni, de a németek minden támadási hullámot visszavertek. Együttel folytatódnak az orosz támadások a cserkaszki és gomeli térségben is.

A kievi betörés biztosítása és átkanálása tehát eddig egy helyen sikerült a szovjetnek — állapítják meg összefoglalóan német katonai körökben.

A Zsitomírnál harcoló német csapatokat a várostól nyugatra és északnyugatra levő állásokba vonta össze a főparancsnokság.

A Gomeltől nyugatra levő Recsica város is a harcok gyújtópontjába került. Ezt a város szovjet lovasság és harckocsi alakulatok rajtaütészerűen el akarták foglalni, de ez a támadás összeomlott.

A keleti hadszíntér főbb szakaszain nem történtek nagyobbjelentőségű események. A Krim ellen megindított orosz támadások mind a három áttörésnél, úgy mint Kercs-nél, Perekopótól keletre és magánál Perekopónál egyaránt kudarcot vallottak. A Dnyeper alsó szakaszán a német hídfő egyikénél egyik fél sem kezdeményezett támadást, Chersontól keletre pedig a németek hajtották végre erőszakos felderítést, amelynek során több száz foglyot ejtettek. Szmolenszktől északnyugatra, azaz Szmolenszki és

Vitebszk között az Orsa ellen irányuló támadás hevesége ellanyhult. Nevel térségében nem került sor nagyobbarányú orosz támadásra.

AZ OLASZORSZÁGI ARCVONALON

az angol-szász haderők hadműveleteinek céljaiban és hevesességében nem állt be változás. Egy berlini jelentés azt tartja, hogy a délolaszországi német hadvezetőség újabb szövetséges partraszállással számol, amelyet a gaeai öböl északi részében várnak, esetleg már a legközelebbi napokban. A szövetséges légi haderő az utóbbi napokban igen élénk tevékenységet fejt ki a délolasz hadszíntér nyugati szárnyán s a gaeai öbölben az angol haditengerészet erősen szorgalmazza az aknazárak eltolását. A nápolyi kikötőben nagyarányú hajóösszevonások folynak. Német vélemény szerint a gaeai öbölben várható partraszállásnak csak az lehet a célja, hogy kiemelje sarkából a német védelmi rendszer nyugati szárnyát, ahol az amerikai hadosztályok már hetek óta rendkívül súlyos veszteségeket szenvednek a német magaslati állások ellen intézett sorozatos támadásai folyamán.

A LÉGI HÁBORÚ

nyugaton pillanatnyilag szünetel. Mint Berlinből jelentik, Anglia feletti uralkodó rossz időjárás miatt az angol-szász légi haderő nem repült be német, vagy német megszállás alatt levő területekre.

Ezzel szemben angol-szász repülőgépek vasárnap bombázták Szófiát, Bulgária fővárosát.

PAPEN

ankarai német nagykövet valóban hazautazott.

A berlini Wilhelmstrasse felhatalmazott körei megerősítették, hogy Papen ankarai német nagykövet Németországba utazott. Ennek okát azoknak a legújabb háborús politikai eseményeknek megbeszélésében jelölték meg, amelyeket a kairói brit-török tanácskozáson megvittak.

A Wilhelmstrasse felhatalmazott körei ezt az alkalmat nem mulasztják el, hogy ismételt ki ne jelentse, hogy Törökországban igen józan politikusok állnak az ország élén.

Sadak török képviselő az „Ak-sam” című lapban újból állást fog-

lalt a világsajtóban felmerült azzal a vélekedéssel szemben, hogy Törökország hadbalépése megrövidíthetné a háborút. A török kormánynak ilyen lépését nemcsak haszatlannak tartja, hanem az a véleménye, hogy nem volna kedvező sem egyik, sem másik fél javára.

A SZOVJET LENGYEL TERÜLETEKRE

aspirál. Ez világosan kitűnik egy szovjet diplomata kijelentéséből. A „Newyork Times” közli Mexikóból, hogy Umanzkij szovjet nagykövet a mexikói kormányfővel, katonai és gazdasági vezető személyiségek előtt beszédet tartott, amelyben kijelentette: A szovjet kormány elhatározta, hogy birtokába veszi a lengyel államterületnek azt a részét, amelyet az 1939 szeptemberi szovjet-német egyezmény alapján neki ígértek.

Washingtonban nagy feltűnést keltett Umanzkij kijelentése, amely arra a megjegyzésre, hogy a szovjet csapatok már csak 145 km-nyire vannak a lengyel határtól, a távolagságot 450 km-re helyesbítette. Kétségtelen, hogy Umanzkij kijelentése a lengyel-szovjet határkérdésről röviddel a moszkvai értekezlet után bizonyára a Kreml utasítására történt. Amikor Umanzkijt később felkérték, hogy magyarázza meg szavait, csak annyit mondott: „a szovjetnek csak egy határa van Lengyelországgal, nyilatkozatom tehát teljesen világos”.

Stockholmi jelentés szerint Umanzkij orosz nagykövetnek Mexikóban az orosz-lengyel határokról tett kijelentése stockholmi politikai körökben nagy figyelmet keltett. Jellemzőnek tartják, hogy az oroszok nem enyhítették messzemenő követeléseiket. Az orosz diplomata nyilatkozata, akinek állásfoglalását a moszkvai felfogás kifejezésének tartják, megerősíti azokat a korábbi londoni jelentéseket, amely szerint az oroszok igényt tartanak az ukrán lakosságú területekre és a lengyel-orosz diplomáciai viszony megszakítását annak idején azért hívták ki, hogy szabadkezük legyen az ukrán kérdés eldöntésében.

A kis peremállamokkal szemben folytatott orosz politikát illetően a svéd közvéleményt nyugtalanítja az, hogy a moszkvai közlemény semmit sem tartalmazott Finnországról, a balti államokról és Lengyelországra vonatkozólag többé-kevésbé találgatásokra van-

nak utalva, ezek azonban nem nagyon derültek ki. Az orosz rádió- és finnországi ellen intézett támadásai s a londoni rádióhoz azok a kijelentései, amelyek Finnországtól feltétlen megadást követelnek, a svéd sajtóban erős visszahatást keltek. A „Svenska Dagbladet” azt követeli, hogy a svéd közvélemény nyomatékosan foglaljon állást Finnország ügyében. Stockholmban meglehetősen nagy feltűnést keltett, hogy az orosz peremállamok kérdésében az amerikaiak és angolok is állást foglaltak a „reális politika” mellett. Egy amerikai közíró még sokkal tovább ment és az egyik svéd lapban a háború után várható valószínű fejlődést úgy állította be, hogy a kis államok jövője Oroszországtól fog függeni, mert Amerikának és Angliának egyéb teendője is lesz, semhogy adott esetben e kis államok érdekében lépjen fel és ezzel ártson az orosz-angol-szász kapcsolatoknak. Ezeket az elgondolásokat a svéd sajtó egy része elutasította.

A SZOVJET EGYÉB KIVÁNSÁGAIRÓL

is érkeznek hírek. Nem akarnak elnémulni azok a híresztelések, hogy a Szovjet-Unió képviselője a moszkvai értekezleten nyomatékosan hangoztatta annak szükségességét, hogy a Szovjet-Uniónak a vezető útja legyen a Földközi-tengerre, tehát az Égei-tengerre is. Londoni politikai körökben a Szovjet-Uniónak újabb tengerre vezető utakra vonatkozó követeléseivel kapcsolatban az a felfogás uralkodik, hogyha a szovjet csak ugyan előállt ilyen követelésekkel, ezek elsősorban a Földközi-tengerre kivezető utakra vonatkoznak.

ROOSEVELT, CHURCHILL ÉS SZTALIN

találkozóról újabban megint érkeznek hírek. Stockholm átérkezett jelentés szerint Amerikában azt hiszik, hogy Kairóban hamarosan sor kerül Roosevelt, Churchill és Sztalin találkozására. Kairóban szabaddá tettek egy előkelő szállodát és tatarozzák. Hír szerint fontos értekezletre készítenek elő. Egyes körökben a szövetséges államfők találkozásával hozzák összefüggésbe ezeket a híreszteléseket.

PÉTAINE BETEG

A francia rádió Recsiban este az előzetes bejelentés szerint

Pétain államfő beszédét kellett volna közvetítenie, a beszéd azonban elmaradt. Az esti hírszolgálat befejezése után indoklás nélkül közölték, hogy Pétain tábornagy nem tartja meg beszédét. Az elmaradt beszéd tartalmára vonatkozóan úgy tudják, hogy az államfő kormányának törvényességét az egész világ előtt ismét le akarja szögezni, rámutatván arra, hogy annak alkotmányossága a francia nemzetgyűlés 1940 július 10-iki határozatán alapul. Az utóbbi időben ugyanis különösen az algériai bizottság részéről ismét kétségbevonták a vichyi kormány törvényességét.

Zürichben átérkezett eléggé megbízható forrásból származó hírek szerint Pétain súlyos beteg. Orvosa naponta több injekciót ad neki. Pétain ezért nem beszélt szombaton este és nem jelent meg a vasárnapi ünnepségeken.

Pétain marsall most 87 éves és magas kora miatt betegségét aggodalommal figyelik.

A LIBANONI INCIDENST

még nem sikerült elsimítani. Catroux tábornok az algériai francia komité megbízásából repülőgéppel Libanonba indult s útközben kiszállt Kairóban, ahol Nahasz pasa miniszterelnökkel folytat tárgyalást. Az egyiptomi miniszterelnök időközben felszólította az arab államok kormányait, hogy tiltakozzanak vele együtt a franciáknál a libanoni túlkapás ellen s közölte azt is, hogy az arab államok nem fognak addig nyugodni, amíg viszály nem állítják a libanoni szabadságjogokat, szabadon nem beszéljék a köztársaság elnökét, a kormány tagjait és a parlamentet vissza nem helyezik jogába. London közölte, hogy a washingtoni és moszkvai kormány teljesen azonos nézeteket vall Angliával a libanoni kérdésben.

BADOGLIO

tábornagnak nem sikerült közös nevezőre hozni az olasz pártokat s úgy oldotta meg a dolgot, hogy államtitkárokból alakított kormányt. Kijelentette, hogy megváltja a miniszterelnökségtől, mi helyt a szövetségesek megszállják Rómát.

TOKES FOTO
FÉNYKÉPEZŐPÉTEY VÁSÁROL

Badoglio sajtónyilatkozatot adott, amelyben a királyhoz való hűségét hangsúlyozta és azt a kívánságát, hogy a Szovjetunióval újra felvegyék a diplomáciai kapcsolatokat. Egyben válaszolt a nápolyi politikai pártok egyhangú tiltakozására kormányalakításával szemben. Védelmébe vette új kormányát és azt hangoztatta, hogy olyan politikai kormányt, mint amilyent a nápolyi bizottság akar, csak Róma elfoglalása után lehet majd alakítani. A demokratikus

kormány megalakításának előkészülete érdekében már érintkezésbe lépett Sforza gróffal és Benedetto Crocéval, de mindketten a király és a trónörökös lemondását követelték a kormányba való belépésük feltételként. Véleménye szerint azonban — mondotta Badoglio — először egész Olaszországot fel kell szabadítani és az egész országnak módot nyújtani arra, hogy kormányformáját megválassza. Sforza és Crocé azonban ragaszkodott követeléséhez és más politikai vezetők sem voltak hajlandók belépni a kormányba.

Német hadijelentés

A német véderő főparancsnok-sága közli:
A Krim-félszigeten Keresztől eszakkéltre kemény harcokban szétvertünk többször megismételt ellenséges támadásokat. Perekoptól keletre a 38. román gyalogezred zászlóaljja Tabisa százados vezetésével támadásban megsemmisített egy gránátvető századot.

A Dnyeper alsó folyásánál német hegyi vadászok meglepetészerűen előretörték a chersoni hídfőből, foglyokat ejtettek, zsákmányt hoztak magukkal és visszaverték az ellenség ellenőzéseit.

A Dnyeper nagy ívben szovjet erők gyalogos és páncélos alakulatokat ismét támadásra indítottak. Elkeseredett küzdelem után Dnyepetrovsktól délnyugatra és Krivoj Rogtól északnyugatra megműsítettük a két előretörési kísérletet és az ellenségnek súlyos veszteségeket okoztunk.

Krivoj Rog városától északra elváltam a támadással felfogtuk az ellenségnek túlerő bevetésével elért betörését arcvonalainkba. A harcok teljes erővel továbbtartanak. Ezekben a harcokban összesen 120 szovjet harckocsit lőttek szét.

A Dnyeper arcvonalon a Cserkasi két oldalán átkelt ellenséget visszavetettük a folyón túlra.

A Kiev-zsitomiri szakaszon néhány elvesztett helységet újra visszavetünk. Szétvertünk egy ellenséges csoportot. Zsitomirnál harcoló csapatainkat a városról nyugatra és északnyugatra levő állásokba visszavontuk.

Gomellől délnyugatra napokig tartó veszteséges harcok után az ellenségnek sikerült egy betörés. Ellenséges lovasság és harckocsik rajtaütésszerűen meg-

kísérelték Recessa városának bevételét. A támadó alakulatok összetörték.

Szmoleszktől nyugatra a szovjet több lövészhadosztály és erős harcokosi alakulatok bevetésével újrakezde áttörési kísérleteit elkeseredett harcokban visszavertük, a több hullámban támadó ellenséges erők helyi betörését elreteszeltük és csak ezen az arcvonalszakaszon 56 ellenséges harckocsit kiöltöttünk. Szmoleszktől északnyugatra a harcok tevékenység némileg esökkent. A keleti harctér többi részén csak Nevel környékéről jelentenek ellenséges helyi támadásokat.

A légi haderő 12. és 17. légvédelmi hadosztálya mintaszűrőn vette ki részét a Szosz toroklatánál és a Dnyeper ívében lefolyt földi harcokban. Ezzel jelentősen hozzájárult az ezeken a szakaszokon elért elhárító sikerhez.

A délolaszországi arcvonalon vasárnap csak tüzéségi és feldeítő tevékenység folyt. A főmei öbölben földi csapatok a hadtengerészeti kötelékekkel együttműködve partraszálltak a bandák által megszállva tartott Krk-Cherso-Lussino szigeteken. Erélyes beavatkozással az ellenséges ellenállást megtörték és a szigetet megszállták. Sok fogoly és zsákmány került a kezükbe. Könnyű tengeri erők elfogtak több járművet, amelyeket a menekülést. A légi haderő a Földközi-tenger keleti része felett további öt ellenséges repülőgépet lőtt le. Egy német tengeralattjáró az Egei-tengeren elsüllyesztett egy ellenséges tengeralattjárót és foglyokat ejtett. (MTL)

Szófiát bombatámadás érte

Szófia, november 15. (MTL) Vasárnap este a következő hivatalos jelentést adták ki:

Folyó hó 14-én ellenséges repülőgépek több hullámban Bulgária felett repültek. Dél tájban a repülőgépek bombákat dobtak Szófiára, amely alkalommal néhány személy

— közöttük asszonyok és gyermekek — életét veszítette. Néhány ház a külső városnegyedekben összeomlott.

A bolgár fővárost utoljára két és fél évvel ezelőtt érte légi támadás.

Légiriadó Zágrábban

Zágráb, november 15. Szombat 11 óra 7 perckor a horvát főváros véskürtjei légi riadót jeleztek. A riadó kerek félórán át tartott és 11 óra 37 perckor fújták le. Ellenséges gép a város felett nem mutatkozott. (MTL)

Cirkvenica elfoglalása

Berlin, nov. 15. Mint a Német Távirati Irodának jelentik, német kötelékek Fiumétől délkeletre a partvidék mentén előrenyomulva, megtörték a kisebb helységekre befeszelt bandák ellenállását. A németek megszállták Cirkvenicát, Selcet és

Novit. A Fiumétől eszakkéltre lefolyt tisztogató vállalkozás befejezése után a németek tervszerűen folytatják hadműveleteiket a Balkán nyugati térségében uralkodó bandaterror ellen. Néhány nappal ezelőtt a többi között elfoglalták Tuzlát is. —

Az olaszországi harcok

Berlin, nov. 15. Interinf jelenti a délolaszországi helyzetéről: Az olasz nyugati parton 24 óra óta tartó nagy esőzések vannak és a kedvezőtlen időjárás kétségtelenül hozzájárult ahhoz, hogy a harcok cselekmények lanyhultak. Úgy látszik azonban, hogy azok a jelentékeny veszteségek, amelyeket az amerikai kötelékek a német védelmi rendszer elleni alacsony tömeges támadásaik folytán szenvedtek, bizonyos átcsoportosításra kényszerítették parancsnokaikat. Az oléni amerikai tüzérségi tűz, amely több napon át tartott, vasárnap jelentősen csökkent. Még az amerikaiak minden na-

gyobbiszabású támadó vállalkozásról lemondtak, egy német különítmény amerikai csapatokat ismét visszavetett egy magaslátról, Venafrotól délnyugatra, amelyet az előző napon elvesztett. Német vadász bombázók jó hatással támadták amerikai utánpótlási oszlopokat és tüzérségi készenléti állásokat. A brit hadsereg szakaszai vasárnap szintén kisebb harcok cselekmények voltak. Egy ellenséges rohamcsapat megsemmisítése során a német elhárítók megálapították, hogy az angolok újabbán indult gyalogos hadosztályukat a leelső arcvonalon

vetettek harcba. Az Adriai partvidéken megfigyelt menet- és

Harcok Leros szigetén

Berlin, nov. 15. Mint az Interinf jelenti, Leros szigetén a harcok vasárnap is egész nap tartottak és az angolok Badoglio-csapatok támogatásával megpróbálták benyomni a német hídfőket, támadásaik azonban meghiúsultak a partraszállott

járműmozdulatok vasárnap is tartottak. (MTL)

német kötelékek ellenállásán. Az angolok megkísérelték megzavarni német repülőkhöz harcbavetést, de kísérleteik során öt angol gép elveszett. Német részről a vadászpilótáknak nem volt veszteségük. (MTL)

A spanyol Kék hadosztály egyrésze hazatért

Madrid, nov. 15. (Bud. Tud.) A keleti fronton harcoló Kék hadosztály hétszáz tisztje és katonája visszatért Spanyolországba. Ez volt a Kék hadosztály ötödik csoportja, amely hazatért a keleti arcvonalról. Ezzel a hazatértek száma 3377-et ért el.

Hol van Dino Alfieri

Milánó, nov. 15. (Interinf) Itteni hírek szerint nem felelnek meg a tényeknek azok a közönségesen terjesztett híresztelések, hogy Dino Alfieri gróf berlini

olasz nagykövét külföldre menekült. Milánóban ezzel ellentétben ugyanis úgy tudják, hogy Alfieri letartóztatott és bebörtönöztek. (MTL)

Tovább tart az ellenállás Libanonban

Haifa, november 15. Beyruthból érkezett jelentés szerint a libanoni kormány letartóztatott tagjai, valamint a letartóztatott államelnök a Rashaja erődjében vannak internálás alatt. Basta mohamedán kerületben újabb zavargásokról érkeznek hírek. A lakosság 400 m. hosszú torlaszt épített, amely körül összetűzésekre került sor.

Casey, a közelkeleti brit miniszter Beyruthba érkezett s megbeszéléseket folytatott Space tábornokkal. (MTL)

Nemcsak Beyruthban, de Libanon több más helységében is folytatódhatnak a zavargások. A francia katonák rálőttek a tüntető tömegekre és újabb összetűzések is voltak. Több asszony és gyermek életét veszítette.

Seyd Emir, Irak kormányzója Angliá és az Egyesült Államok képviselői előtt tiltakozott a Libanonban végrehajtott francia rendszabályok ellen. Egyidejűleg táviratot küldött Irak beyruthi képviselőjének azzal az utasítással, hogy támogassa a libanoni hazafiakat. (MTL)

Áthelyeztem
órásüzletemet Csapó utcáról Piac-u. 69. alá
Megyeházzal szemben
Pigniczky István

Magyarok között a lembergi pályaudvaron

(M. kir. honvéd haditudósító szd. Konecz Antal karp. honvéd.)

A lengyugó nappal szembe robbog a vonatunk. A sinek mellett két oldalt jólművelt, termékeny fekete föld, lankás dombok hátán apró ligetek, a távolban erdős hegyek koszorúja és a levegőben útfára indult már az ökönyál.

Valami álomszerű hangulat vesz erőt rajtam ezen a késő őszi délutánon.

Oten vagyunk a zsúfolt vonatban magyarok, öt magyar katona az egyenruhák tengerében, amely körülvesz bennünket. Háborús földön járunk, de itt a sok egyenruhán kívül semmi jel sem mutat arra, hogy háború van. Még a vonatban utazó civilek arcán sem látni az egyik kupében gesztező szöke lengyel lányok éneklés sajtos, de a magyarhoz mégis oly sokban hasonló dalalkat. Mint-ha testvérek lennének. Valamennyinek madonnaarca van és fogadni mernék, hogy az öt lány közül három Máriának hívják. Mária... olyan szépen, olyan érdekesen ejtik ki a lengyelek ezt a szót, hogy az ember önkéntelenül utánuk mondja: Mária... és egyszerre jut eszébe egy kis falusi templom és valaki. Valaki, aki otthon maradt.

Hirtelen azonban elhallgat a dal, mozgólódás támad és nem messze tőlünk feltűnik a lembergi pályaudvar. Az első pillanatban azt hinnéd, hogy a nyugatira fut be a vonat.

Mihelyt kiérsz a kocsiból, máris meglepetés ér: a bábeli nyelvzavarban egyre több magyar szó üti meg a füledet. Körülnézel és csodálkozol. Magyar egyenruhát egyelőre még nem látsz, és mégis Magyarul beszél az a civil ott az oszlop mögött, az a vaskeresztes német tizedes is magyar szavakat kiabál, sőt a mellette álló román közkatona is magyarul emlegeti az egyik okvetetlenkedő ukrán milicista felmenő rokonait.

Hát mi van itt? — kérdezd magadban, de egy kis köpcös ember mintha kitalálná a gondolatod, mindjárt felel is rá:

— Bajtárs, magyarok vagyunk mi is. Mi újság Budapesten? — És meg se várja, hogy válaszolj, ömlik belőle a szó. Elmondja, hogy Temesvárott lakott utoljára. Kikindán született. Lugoson nősült, két gyermeke van, római katolikus, végigharcolta az első

világháborút, felkelő volt Nyugat Magyarországon, de Trianon után mégis odaát maradt. Most nyolcan vannak itt magyarok, valamennyien a román uralom alatt álló Dél-Erdélyből. Az otthoni állapotokat nem bírva, egy szép napon felkerekedtek és holnap egy vonat Berlinbe viszi őket, ott dolgoznak egy hadtüzemben, már több mint egy éve.

Sok mindent mesél még. Bennem felébred az újságró, jegyzem szavait és megígérem, hogy megírom. Megírom, hogyne írnám meg, egyszer még mindent megírok...

Kiseb fajta csoportosulás támad körülöttünk. Akit az egyenruhájára román katonának mutat: aradi fiú, a német tizedes Brassóban született. És így tovább. Tíz-tizenöt ember, idegen egyenruhában, sőt idegen népviseletben de magyarok, — valamennyien magyarok.

Tört magyarsággal egy vasúti kőr tölem cigarettát, míg az öngyújtó lángja lobban, elmondja ő is, hogy egy tiszpartit tanyaházban látta meg a napvilágot, valahol Csánytelek és Csongrád között.

Fiatall legény volt 14-ben, — standbéli magyar katona. Egy év múlva fogságba esett, fogolytáborban élt valahol Turkesztánban megszökött, ám a Volgánál ismét elfogták, de most már a vörösök. Ezután a sztalingrádi gyárakban dolgozott, majd egy alkalmas pillanatban újból elindult hazafelé, de itt ragadt Lengyelországban. Otthon senki sem várta, itt meg-nősült, felesége két gyermekkel ajándékozta meg és bár azóta örösi orkán vonult át új hazája egén, még él... és vasútás. Beszél, beszél s a szeméből potyognak a könnyek. Igen ő még él, de a családjára, a családjáról semmit sem tud. Elsdortta őket a vihar és ő bármennyire is szeretne hazamenni a Tiszához, itt tartja valami vak remény, hátha... hátha viszontlátja még egyszer azokat, akiket szeretett.

De mulik az idő. Búcsúzni kell, új vonatra szállunk, megyünk tovább. Csöndes lengyel éjszakában északnak tartunk. A nyitott ablaknál állok, nézem a csillagos eget, a Génezt, a sarkesillagot és bizó, erős hit árasztja el a lelket. A fényes csillagokat ideg-öröng elboríthatják az ólmos esőt

vagy vad hóvihart hozó fekete fellegek, de egyszer kiderül, egyszer mindig világos lesz és egyszer még derült, nyugodt égbolt tekint le a magyar földre is.

Mit jelentene kulturális szempontból a Tiszántúli Tudományos Intézet felállítása?

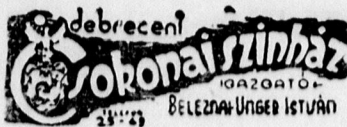
Szinyei Merse Jenő kultusz-miniszter támogatásával a napokban megkezdte munkásságát a Dunántúli Tudományos Intézet, melynek székhelye Pécs, munkaterülete azonban az egész Dunántúltra kiterjed.

Az öröndetes tény mellett, hogy a Dunántúli szellemi élete ilyen értékes tényezővel gazdagodott, csak annál erősebben kell éreznünk az irt, amit hasonló célú tudományos intézménynek a Tiszántúlon való hiánya jelent. A magyar szellemi élet felmérhetetlen gazdagságát és a fejlődésnek nagy lehetőségét jelentené, ha az országot kulturális szempontból bizonyos kerületekre osztva, mondjuk Debrecen központtal Tiszántúli Tudományos Intézetet, Kassa központtal Felvidéki Tudományos Intézetet, Miskolc székhellyel Északmagyarországi Tudományos Intézetet lehetne felállítani és a már is működő Erdélyi Tudományos Intézet, valamint a közelmúltban felállított Dunántúli Tudományos Intézet mellett Szeged és Alföld, Szabadka pedig a Délvidék számára kapna ilyen intézményt.

Azt jelentené ez, hogy a tudományos és művészeti szempontokból hét kultúrözónára osztott magyar vidéken megindulhatna egy egészen nagyvonalú sok alkalmodott tervet felélesztő és a legszigorúbb mértékkel vett tudományos és művészeti munka. A magyar léleknek, magyar tehetségnek különböző vidékeken is egyaránt gyönyörködnie gazdag megnyilvánulásait jobban számon lehetne tartani. A tudományos intézetek működési területét történelmi, társadalmi, gazdasági és művelődési viszonyainak módszeres vizsgálatával és ismertetésével. Kutató munkája kiterjedne a magyar vidék biológiai, szociális stb. viszonyainak feltárára, a magyar néplélek kincseinek maradéktalan megőrzésén, összegyűjtésén kívül a kerületbe tartozó tehetségek nyilvántartására. — Ezekre ösztönöznek hatnának, bekapcsolnak munkásságukba, irányítanák azt, értékes műveiket kiadnák, kísérleteiket terveiket átvizsgálnák és támogatónak terjesztenék a kultusz-minisztérium elé, részben pedig saját rendelkezési alapjuk terhére segítenék is. Ugyanakkor azonban a gyakorlati élettől sem szakadna el az intézet, feltárná a gazdasági élet ágazatait, hogy világosan látható legyen, milyen tényezőkből tevődik össze annak az országrésznek gazdasági élete, hol mi a tennivaló és hogy a gyakorlati élet kívánalmait miként lehet a legméretekben kielégíteni? Olyan tudományos eredményekre törekednénk az intézetek, hogy azok minden tekintetben helytállóak, de emellett mindenki számára könnyen hozzáférhető és gyümölcsözők legyenek. A hét tudományos intézet között aztán bizonyos együttműködési is kialakulna...

A magyar szellemi életnek rendkívüli nyeresége lenne ezeknek a hiányzó intézmények felállítása. Debrecen szempontjából nézve a helyzetet, ha Debrecen tudományos életét, irónak, művészeinek munkásságát be lehetne illeszteni egy ilyen intézmény keretébe, munkaterületet lehetne számukra, mely felölelné a Tiszántúli és egész Keletmagyarországot, ez ma még szinte felmérhetetlen fejlődési lehetőséget nyitna. De az egyre égetőbb szükségként jelentkező decentralizáció számára is komoly lehetőséget nyújtana, hiszen szinte egycsapásra megszűnne a főváros egyeduralma, minden vidék, kultúrözóna kitermelné a maga szellemi centrumát. Egyszerre egészségesebb érkörnést, több szint, sok friss tehetséget, komoly értéket hozna a változás.

Munkalehetősége pedig szinte határtalan lenne egy ilyen intézetnek.

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Kedden este: Jánosbogarika, — munkáselemlőadás.
November 17-én, szerdán: Tábornokné. Tiszviselőst. Mérsékelt helyárak.

Csütörtökön este: Fekete Péter Bérletszünet.
Pénteken este: Fekete Péter. A) bérlet.

A KAMARASZÍNHÁZBAN:
Kedden este: Ha mi holtak felbredünk.

A Kamaraszínház megnyitó díszelőadása

„Ha mi holtak, felbredünk“.

Ünnepi és áhitatos lélekkel ültünk le tegnap este a Déri-múzeum előadótermében, a debreceni Kamaraszínház megnyitó előadására. Az ünnepi emelkedettség ez alkalommal nemcsak annak a ténynek szült, hogy városunkban a második színház nyitja az alkalommal kapott, ami már magában véve is bizonyosságteljesen ennek az alföldi metropolisz kultúrigényének, hanem, és talán még nagyobb mértékben annak az elgondolás tiszteletének, amit ez a vállalkozás programjával tűzött: tiszta kultúrát nyújtani a szavak szépségén a gondolatok felsőbbrendűségén és a meglevenítés nemes művészetén át. Ezt vártuk és igaz elragadtatásunkra ezt is kaptuk.

Az aránylag kis befogadó képességű nézőteret igen előkelő közönség töltötte meg. Ez ünneplő alkalomra a vallás és közoktatásügyi miniszter képviselőjében Mézáros Sándor, az Országos Színesegyesület nyugdíjintézetének elnöke, a Színművészeti Kamara képviselőjében pedig dr. Czifra András, a Színművészeti Kamara miniszteri biztosa jelent meg. Dr. Kőlesey Sándor polgármesterrel, valamint az egyetem képviselőivel az élen ott láttuk városunk sok vezető személyiségét.

Előadás előtt dr. Czifra András tartott avató beszédet. Inter arma, silent musse — mondotta —. A harci zaj elnyomja a művészt, a szellem hangját. Nem is csoda, a küzdelem nemcsak a csataterék hőseit teszi próbára, hanem az itthoniakról is megtöbb szörözt helytállást kíván. Ebben a háborúban agyonhajszolt ember általában pihenést, üdülést szórakozást keres a színházban, nem szellemi táplálékot. A színpad, a társadalom lelkének ez az érzékeny szelvmográfia, ehhez a kívánsághoz idomult s a külső pompa, a ragyogás, a könnyű szórakoztatás lett úrrá deszkáin. Pedig nyelvben él a nemzet. A nemzet nyelvének, lelkének legfőbb öre az irodalom és a színeset. A felelősség őket terheli; ha az ágyúk zaja a szót végkép elnémítja.

Ez a szó támad ma itt új életre a magyar színeset egyik végvárának lelkes hősei tesznek hitet ma hivatásuk mellett. Ez a hitvallás sutbadob mindent, ami csak külső dísz és olcsó szórakozás, hogy annál fényesebben ragyogjon az igazi érték: a lélekkel telített, a szellemmel megtermékenyített szó.

Beszéde továbbá folyamán rámutatott arra, hogy e kezdeményezés valójában új honfoglalás s nem véletlen — úgymond — hogy ez innen, a Déri-múzeum meghitt falai közül indult el, ahol a legmagyarabb vidéki ősi kultúrának

határkövet régi emlékek hirdetik ennek az országnak sajátos kultúrtörékveit. Ehhez a munkához az egész színészet nevében az egész magyar társadalom megértő támogatását kérem.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után a B. Unger-társulat a Kamaraszínház megnyitó darabjával Ibsen: **Ha mi holtak felbredünk** c. művét mutatta be. A mű a nagynevű szerző életének és alkotó művészetének második periódusából való. A tisztán szimbólista alátámasztású műben rendkívül intellektualisztikus szellem vonul át, különösen a probléma felvetés vonalán. Megdöbbentő meglátásokkal fejtje le a konvenciók mezét a valóságról s az elhomályosított látás tisztaságát vetíti elénk. A tüneményesen kiélezett dialógus vezetése, valamint a francia hatásokat mutató drámaírási technikája párosulva az eszményítés ködösen élék vibráló nagyszerűségével, elementáris erővel tudja lenyűgözni a nézőt.

E mű előadásának a díszlet nélküli keret egyáltalán nem ártott, sőt minden mondanivalójának a színe, íze, pompája, a gondolatok nagyszerűsége, emelkedettsége, valahogyan így teljedett elénk a legizgalmasabb, a képzelő erő ezen az előadáson olyan csodálatos díszletek harmonikus rendjével rakta tele a színpadot, amely még egyetlen díszlettervező sem tudott elénk varázsolni, mert a legönösebb éntünk a pillanatok ivenciózus hatása alatt a lélek legmélyéről megsejtett érzésekkel festette meg azt, ami a lelki kielégítettséget hiánytalanul varázsolta elő. S hogy ez így öltött testet, abban a nagyszerű mű mellett a szereplő színészeknek igen nagy érdeme van. Szinte megbűvölt bennünket az a mélységekkel elénk táró intelligencia, ami mint sugárzó fény folyta körül játékaikat. A kitűnő együttműködés most kellett igazán helytállani és dícséretükre, vállalkozásuk annyira sikeresnek bizonyult, ami semmi kivétnevalót nem hagy maga után.

B. Unger István egy alkotó szobrászművészt játszik, kibén az alkotás nemes igényei azon a fokon nyilatkozik meg, ami mellett eltörpül minden földiség. Az eszmék világában él, ahová a bár megértő, de nőiséget levetni nem tudó nő csak a sejtés útján ér fel. Ösztönösen érzi, hogy ő képviselője annak az erőnek, ami az alkotó művész zsenijét az éterikus magaslatokba tudja lendíteni. Ezt a szerepet Moory Lucy elevenítette, azzal a kivételes művészetével, ami minden mozzanatában a tökéletes átélés kétségtelen jegyét hordták magukon B. Unger István alakítókézsége tökéletes ábrázolás volt. Mélytűző izással él játékában a zseni minden fenköltésével és gyarlóságával együtt. Havadi Gyari Ilonka a művész felesége, maga a sugárzó élet. Benne az apró kis köznap örömei után vágyó nő típusa kél életre, aki, mint férje mondja, nem alkalmas a végtelen magaslatokról nézni a mindenség szépségeit. Játékában a típus-elevenítés hiánytalan művészetével kél életre. Erdekes figurája a darabnak Ulrheim földirtokos (Badoezi István), ki a materiális élet képviselője. Egyszerű és életvidám erővel mintázza szerepét az elhíthetőség értékeivel. A kitűnő Hortobágyi Arthur mellett Bíró Rózsa tűnik ki kifogástalan formálással.

A közönség lelkes szeretettel fogadta a kitűnő előadást s hiszszük, hogy Debrecen ez új irodalmi színháza nagy és őszinte sikerrel találja meg az érvényesülést útját.

Bukarest, november 15. (MTI.) A közellátásügyi államtitkárság rendelete szerint jegyre új cipőt csak akkor szolgáltatnak ki, ha a vevő a régi és használt cipőjét beadja.

CSOKONAI SZÍNHÁZ
Tel. 25-45 igazgató: Unger István
Béla-csator u. u. 1614. este 16-17-kor.

Kedden munkáselemlőadásban
Jánosbogarika

Az Irodalmi Kamaraszínházban, a Déri-múzeumban
HA MI HOLTAK FELÉBREDÜNK
Ibsen drámai remekműve!

APOLLO
filmszínház

Az idény leglátványosabb filmvígjátéka
SZIÁMI MACSKA

Főszerepben:
Szelezky Zita, Bilicsi, Hajmássy és Erdélyi Mici.
Előadások: 3, 5 és 7, vasárnap délelőtt 11 órakor is

November 18-án, csütörtökön
lesz Janigro Antonio gordonkaművész és dítrói Csibý József zongoraművész hangversenye

Antonio Janigro, a 25 éves világhírű gordonkaművész, aki néhány évvel ezelőtt az Olasz Kultúrintézet egyik hangversenyén már megfordult Debrecenben is, ahol közönségünk igen melegen ünnepelte, 18-i hangversenyén, melyet dítrói Csibý József zongoraművész és zeneművészeti főiskolai tanárral együtt tart, Beethoven legszebb „A-dur“ szonátáján kívül az egyetlen Debussy-sonátát és Weber szonatináját is játssza.

A hangverseny pontosan 7 órakor kezdődik és tiszta jövedelmét a hadiárva és hadigondozottak felszolgálatára fordítja a Zenekedvelők Köre.

Üzenetek a frontról

Gál János honvéd a Z/221. számú tábori postáról szülei 30 éves házassági évfordulója alkalmából sok boldogságot kíván nekik, életükre Isten áldását kéri. Sok szerető csókot küld.

Mayer József hadapródörrmester a P/939 tábori postaszámra értesíti hozzátartozóit, hogy jól van, egészséges. Kéri az otthoniakat, ne aggódjanak, ha egyelőre nem kapnak tőle levelet. Sok csókot és üdvözlőt küld.

Sajtos Bálint szakaszvezető a P/939 tábori postaszámra szerető csókjait és üdvözlőt küldi szüleinek és menyasszonyának. Jól van, hála Istennek semmi baja nincs. Sok levelet vár.

Kackó Sándor honvéd a Z/220 tábori postaszámra küldi szerető üdvözlőit Bazsának. Jól van, egészséges. Sok levelet vár.

Nyirkó Lajos honvéd a Z/505 tábori postaszámra üzeni hozzátartozóinak, hogy jól érzi magát, egészsége kifogástalan. Sok levelet vár, sokat gondol haza. Szerető csókjait és üdvözlőt küldi. Major Imre honvéd a Z/226 tábori postaszámra üdvözlőt küldi és sok szerencsét kíván Debrecenben lakó hozzátartozóinak és ismerőseinek.

A szőlősgazdák beszoigáltatási kötelezettsége

A rendelkezések értelmében bor, vagy must beszoigáltatására az a szőlősgazda van kötelezve, aki eszédeli, időnyomunkái részére kenyérgabonakiutalásban részesült. Beszoigáltatási kötelezettség terheli azt a gazdát is, aki saját maga műveli szőlőjét, ha kenyérgabona kiutalásban részesült.

A must, vagy borbeszoigáltatási kötelezettség megállapítása esetén a kiutalt kenyérgabona minden mázsája után 680 cukorforokot képviselő mustmennyiséget, vagy 340 Maligand fokot képviselő bormennyiséget állapítottak meg beszoigáltatási kötelezettségként. A szőlősgazda a beszoigáltatandó bormennyiséget a Magyar Szőlősgazdák Országos Borértékesítő Szövetkezetének köteles felajánlani. Aki hatóságilag igazolja, hogy kizárólag csemegeszőlőt termel, vagy szőlője új telepítésű, a felajánlás alól részben, vagy egészen mentesül. Amerikai dírekterméből szűrt mustot, vagy bort nem lehet beszoigaltatni. A kenyérgabona ellenében felajánlott borok átvételi ára a tokaj-hegyvidéki borvidéken Maligand fokkonként 25, az egrí borvidéken 22, a debri borvidéken, valamint Nagyszőlős, Nagymuzsaj, Abasár, Domaszőlős, Visonta, Markaz községek határában 19, mindenütt másutt 17 fillér.

Serédi hercegprímás a katolikus férfiak egységéről

Budapest, nov. 15. A Középponti Katolikus Kör ez év elején mozgalmat indított a katolikus férfiak társadalmi egységének megvalósítása érdekében. Ez az egységesítő mozgalom november elején ért véget, úgyhogy most már ezentúl a magyarországi katolikus körök központja lesz a budapesti Középponti Katolikus Kör.

Ebből az alkalomból tartott hétfőn díszközgyűlést a Középponti Kör. Gróf Zichy János elnöki megnyitója után Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás hangzottaitta, hogy a katolikus férfiak megértették, hogy a magyar család, a magyar katolicizmus és a magyar haza jövődjé sorsa nagyrészt az ő vállalkon nyugszik jórészt, mert ők képviselik az ország lakosságának közel 70 százalékát, az ő vállalkon nyugszik ugyanilyen

arányban a felelősség is. Majd rámutatott arra, hogy ha a közelmúltba visszatekintünk, szomorúan és szőgyenkezve kell megállapítanunk, hogy akkor jórészt azért szenvedett annyit katolicizmusunk és azért vesztettük el országunk nagyrészt, mert az akkori férfiak sokan, nem voltak komolyan hívő férfiak. Legyünk meggyőződve, hogy ellenségeink előtt is nagyobb lesz a becsületünk, ha katolikus és magyar elveink mellett hűségesen kitartunk. Aki tehát a katolikus férfiak közül eddig is ezen az úton járt, járjon rajta ezután is, aki nem járt rajta, térjen rá még ma, de ne feledje Szent Bernát komoly figyelmeztetését, hogy az Isten a jutalmat megígéri azoknak, akik a jó útra lépnek, de csak azoknak adja meg, akik a jó úton ki is tartanak.

Hat rendeletet tárgyalt a 36-os bizottság

A 36 tagú országos bizottság hétfőn vitéz gróf Takách-Tolva József elnöklésével ülést tartott. A bizottság hat rendeletet tárgyalt.

Aranylakodalom

Aranylakodalmat ünnepelte a napokban Paczók János Honvétemető utca 29. szám alatti lakos és felesége. A kedves családi ünnepségnek, melyen a házaspár nyolc élő gyermeke és nyolc unokája jelent meg, érdekességét növelte az, hogy az aranylakodalmas házaspár Erzsébet nevű lánya egyidejűleg ünnepelte ezüstlakodalmat, 25 éves házassági évfordulóját, férjével Temesváry Jánossal.

Száz évvel ezelőtt ércmágnessel sikeres gyógyulási eredményeket értek el

A mostani korban élők már eléggé hozzászórtak ahhoz, hogy egy-egy szenzációs felfedezés „fejbeüsse” a gondolkozó embert és kizökkentse addigi nyugalmából vagy akár addig elfoglalt tudományos álláspontjából is. Maga az orvos: udomány „kora” sok évezredre tehető, s ennek ellenére századok kutatómunkája egészen furcsán hat a korszerűen gondolkozó és haladó emberre.

Ma már mindenki tisztában van vele, hogy a mágneses sugárzás éppen olyan hatalmas erő, mint az elektromosság — bár még egyiknek a mibenlétével sem vagyunk tisztában, — azonban száz és egnéhány esztendővel ezelőtt még — vagy már megint — nem sokat tudott az emberiség a mágneses hatásról. Eppen ezért üdítőleg és érdekesen hat az a tudományos kísérletezésről szóló feljegyzés, mely 1834-ben jelent meg és így írja le az akkori gyógyeredményeket.

„Nem régiben több nevezetessé próbát tett Ellioston professzor a Szent Tamás kórházban, infajdalmaknak éremágnessel való megszüntetésében. Egy betegnek régóta nagy fájdalmai voltak közép ujjában, melyeket semmi orvosság nem csillapíthatott, de midőn most a mágnes használatba vétetett, minden fájdalom úgy eltűnt, mintha elvárásolták volna.

Ez a jótékony eszköz hason-

lít egy patkóhoz, legnagyobb átmérője tíz, a legkisebbik pedig öt hüvelyk. All öt érclapból, a legnagyobb közepén lévő, az egészét erős szegély, beszegés veszi körül.

Az említett esetben a mágnes északi gőrbülete ötszörhatszor lágyan végig húzogattatott a szenvedő ujj oldalán és felületén s a középső izre tartatott. Azon pillanatban oly tökéletesen elmúlt a fájdalom, hogy a beteg minden nehézség nélkül ropogtathatta ujját, noha kevéssel az „operáció” előtt kezét sem volt képes megmozdítani.

Különös megjegyzésre méltó itt az a körülmény, hogy ezen esz-köz a fájdalmat egész előbbeni állapotába visszahozhatta. Midőn ugyanis a déli gőnczöle fordítatott a beteg ujjára, már a harmadik húzás ajkába harapta a beteget s bezárta vele szemét, oly nagy vala a fájdalom mely ez által ismét feltámasztatott. Néhány húzásal még több tetévtén, állat akarat ellenére a mellére nyomta a beteg, s arcvonásai kibírhatatlan fájdalommal mutatnak. Az orvos néhány percig tartotta ezt a fájdalmat, aztán pedig szinte olyan hamar elenyészett, meghúzogattva néhányszor a szenvedő ujjat az északi gőnczöllel.

Ugyanebben a kórházban kilenc esztendő óta kinlódott egy asszony az alkapszában vonagló fájdalommal. Hasonló módon őt is meggyógyították.

Mikor az orvos belépett hozzá, éppen legnagyobb kínban szenvedett a beteg s az északi gőnczöllel meghúzogattva a beteg részt, azon pillanatban elmúlt a fájdalom, a déli gőnczöllel viszont ismét előidéztek azt.

Ellioston azt állítja, hogy a déli gőnczöllel folytatva a húzogattatás, örüléssé lehet a fájdalmat nagyobbítani. Az északi gőnczöllel egyetlen húzásával egy másik asszonyt fogfájásától szabadítottak meg, melyben már három hónapja szenvedett s attól fogva, hogy mágnessel kezelék, többé nem érzett fájdalmat.

Természetesen a legújabbkori orvostudomány is használja az elektromágneses kezeléseket, de egészen más stílusban. Ilyen formában, hogy magával a mágnespatkó északi pólusával való simogatás útján gyógyeredményeket érne el valaki, ma nem sokat tudunk.

Hasznos tanácsok

A szunyogokat levendula olajjal is kiűzhetjük a szobából. Permetezővel fújunk szét levendulaolajat.

Az esővízes hordót úgy óvhatjuk meg a rothadástól, hogy kívülől az oldalát, de különösen az alját kátránnyal bekennjük.

A tubusos ragasztót, ha nem tudjuk kinyitni, nedvesítsük meg és tartsuk egy pillanatra gázlánc fölé.

VIGSZÍNHÁZ
m o z g ó

Ma 5 és 7 órakor a legragyogóbb és legvidámabb magyar filmoperett:
Zenélő malom

Főszereplők:
Szelezky, Szilassy, Dayka, Latabár, Vaszary Piri, Csontos

HUNGARIA
filmszínház

MA ELŐSZÖR!
A nagysikerű francia film-dráma:
Ingovány

Főszereplők: Jules Berry, Gilbert Gil és Anni Dusaux.
Előadások: 5 és 7 órakor.

Révész püspök évi jelentésében foglalkozik a magyar lelki egységgel, a templombajárók számának csökkenésével, a lelkészhiánnyal

D. dr. Révész Imre püspök jelentést terjeszt a tiszántúli ref. egyházkerület őszi közgyűlése elé. A jelentésben nagy örömmel emlékezik meg a püspök arról, hogy dr. Kiss Ferenc és dr. Szabó Aladár betöltötték életük 80-ik esztendőjét, Csernák Béla egyházkerületi tanácsbíró 25 és Bartha László esperes 20 éves jubileumáról is megemlékezik a püspök. Sok nagy halottja van az egyházkerületnek, akiket kegyelettel elmentáltak.

Megszívlelendő gondolatokat vet fel a püspök „A háladatosság mint életprogram” cím alatt, majd így folytatja: Magyar református népünk széles rétegei eddig általában véve megőrizték nyugalmukat, a lelki ellenállóképesség nagyobb-mérvű meglankadását nemigen lehet nálunk megfigyelni.

Sajnálatosan és elítélően mutat arra, hogy a templombajárók és úrvacsorával élők száma erősen csökkent. Ugyancsak elítélően említi a püspök a reverzálissá váló kapcsolatos helyzetet. Nagyobb egyháztegytelmet követel és ennek keresztülvételéért a lelképásztorokat. Elismeréssel szól Tamás Ferenc missziói lelkész munkájáról.

Feltárja a püspök a lelképásztorok nehéz helyzetét is, majd foglalkozik a püspök a lelkészhiány kérdéseivel is. Megjelölte az utat, melyen a néhány év múlva teljes erővel fellépő lelkészhiányon segíteni lehetne. A jövő évben egyáltalán nem tudnak segédlelkészeket kibocsátani az öt éves kiképzési rendszerre történt áttérés folytán. Egyébként is a segédlelkészek létszáma egyre csökken, a lelkési állások betöltése iránt mind kevesebb az érdeklődés.

„Léhet, nem én nekem lesz igazam — mondja a püspök —, aki állandóan azt gondolom, hogy ez a most kezdődő lelkészhiány igen tartós lesz, tartósabb, mint bármelyik az egyházunkban eddig fellépett lelkészhiányok közül, mert azokban még nem, vagy csak igen esekély mértékben szerepelt „korszak”!

A püspök nagy súlyt fektet a szolgálat tekintetében a presbiterekre, elismeréssel emlékezik meg a püspök a református iskolák értékes munkásságáról.

A barátjai missziótelep hivatásáról és fejlődéséről történt megemlékezés után nagy elismeréssel szól a püspök dr. Varga Zsigmond kollégiumi könyvtárgazdái minőségében kifejtett nagyon értékes munkásságáról és különösen nagy és meleg elismeréssel emlékezik meg Varga Zsigmond gazdag érdemeiről.

A jelentés foglalkozik az egyházkerület felosztásának kérdésével, megállapítván, hogy az eddig kifejezett álláspontok nagyon eltérőek, de egyben egyetért mindenki: a jelen idő egyáltalán nem alkalmas arra, hogy ez ügyben a püspök megvitátásán túlmenő konkrét lépések tétessenek.

Nem zárhatom le jelentésem anélkül, hogy a nagy magyar lelki egység, országos érdeklődést kiváltó ügyéről a helyt is ne ejtsék néhány szót, írja a püspök. Elvi álláspontomat itt fejtetem meg szükségem, miután az „Utópia vagy Krisztotópia” c. dolgozatomban már ez év elején az egyházkerület nyilvánossága elé tartam. — Azt hiszem, azóta tett megfigyeléseimmel és tapasztalataimmal nem egyedül állok e téren. — Ezekből pedig azt a következtetést vonom le, hogy a túldoldalról megnyilvánuló semmiféle igaz keresztényi jószándékot és testi kegyelmit nem szabad kicsinyelnünk, észrevétlen vagy viszonzatlan hagynunk — viszont semmiféle ilyen jószándék és kegyelmit nem leplezheti el szemünk előtt azt a masszív

tényt, hogy vannak rendszerek, amelyek erősebbek minden emberi jóakarattal, s ahol egy rendszer alapvető elve a kizárólagosság, ott a rendszer egyes híveinek legőszintébb tágklétsége sem bír elegendő átütő erővel és mágnusos hatással. Tehát egy ilyen rendszerben nehéz egy finomlelkű és fennkölt gondolkodást kibécsélni testvéri összefogást kinálva akkor, amikor a többség missziói tétét sürget. Nehéz únióról egy föltétlenül jóhiszemű kisebbséggel eszmét cserélni ott, ahol a többség szótárában az únió a re-unióval azonos.

Bod Péter teljesen hűtelmentő feljegyzés szerint az erdélyi generális zsinat a Horti István püspök idejében (1684—1689) foglalkozott a de Spínolay Rojas Kristóf O. F. M. bécsúj-hegyi püspök által nagy buzgalommal képviselt s I. Lipóttól is helyeselt egyházi egységtérvel. A zsinat válszát Bod ek-ként summázza: „hogy a Békességet igen szeretnék, s ha az megfordulna, annak felette örvendeznének; de azt az utat, amellyel a végre mutat a Neustadt Püspök, arra alkalmasnak és elégségesnek nem látják, ahhoz a több Reformátusok tetszése nélkül nem is szólnak.” Ezi a nagyon pompásan megfogalmazott álláspontot szószereint magunkéva tehetjük mi, mai magyar reformátusok is. Különösen azt nem szabad elfelejtünk — bármennyire kísértést jelent ez irányban a mostani háborús helyzet —, hogy amint van róma: katolikus világegyesség, úgy van református világegyesség, evangéliumi katolicitás és ökuménizmus is, és ahogy

Révész püspök missziói körútja az Érmelléken

A „Szent Szüretlő” tartott sorozatos prédikációkat

D. dr. Révész Imre püspök több napos látogatást tett az érmelléki egyházmegegyében. Debrecenből dr. Ferenczy Károly egyházkerületi főjegyző és Tamás Ferenc egyházkerületi missziói lelkész kísérték el útjára. Utközben csatlakoztak hozzá Szabó Zoltán, az érmelléki egyházmegegye esperese, Pappszász Lajos egyházmegegyei gondnok, felsőhazai tag, Nadányi Pál földbírtokos, Nadányi Péter földszabíró és Bónis Elemér földbírtokos.

A püspök ez alkalommal nem vizitációt, hanem missziói szolgálatot végzett. Ezenkört szokott tartani ilyen missziói látogatást, melynek az a célja, hogy megismerkedjék egy-egy vidék különleges helyzetével, kérdéseivel és erősítse a meglátogatott gyülekezeteket hitükben és magyarságukban.

Ez a vidék amely most került sorra: Székelyhíd, Csokaly, Erbogyoszló, Kiskereki és Érköbölkut az érmelléki híres szőlőtermő helyek. Innen kerülnek piacra a híresebbnél híresebb borok. Nem régebben ment végbe a szüret, amely az idén különösen gazdagon adta áldásait mennyiségben és minőségben egyaránt. A püspök, aki beszédeiben mindig figyelemmel van gyülekeztére, az Érmelléken is arról beszélt, amit hallgatói a legkönynyebben megértettek, mert a „Szent szüretlő” tartott sorozatos prédikációkat. János Evangéliumából vette a leckét, amely isten szőlőskertjéről, az igazi szőlőtőléről és a lélek gyümölcseiről beszél hozzánk.

Székelyhídon vasárnap a templomban, mely teljesen megtelt a helyi gyülekezettel, meg a környéki lelképásztorok által vezetett nagyszámú presbiterekkel, a „Szent szüretlő” prédikációjában többek között a következőket mondotta: — Nem a láthatókra, hanem a láthatatlanokra nézünk, mert a láthatók ideig valók, a láthatatlanok örökkévalók. Ebben világosodik meg számunkra Urunk mondása: „En vagyok az igazi szőlőtő. Nem az az igazi szőlő-

DEBRECZEN 5 OLDAL 1943. XI. 16.

Róma magyar egyháza nem folytathat erről a kérdéstről a mervado egyetemes egyházi tekintély véleményének figyelembevételével nélkül eszmecserét. Úgy minékünk sem szabad azt gondolnunk, hogy a mi magyar lelki egységelmékedéseinkhez a többi reformátusoknak nincsen köztük.

Minden magasztos, de sokszor kényszerűleg legúres terben mozgó eszmecserénél százszor többet jelent a tett. Erre számtalan alkalom van, s az ellenkező tapasztalatok minden lehágló hatása ellenére is boldogan kell látunk, hogy ezeket az alkalmakat, kicsiben és nagyban, neves és névtelen emberek, innen és túl készséggel ragadják meg. Egyházkerületünk nyilvánossága előtt hadt tegyem le a keresztényi tisztel-t, szeretet és hálás kegyelet pálmalombját a dr. móri Glattfelder Gyula c. érsek, csanádi püspök sírjára, aki nemes életének alkonyán, hanyatló testi erővel, de az igazi papi lélek legmagasabbra lángolásával tett egy hatalmas és végredeleztet-rű gyakorlati lépést a nagy magyar lelki egység szolgálatában, midőn tekintélyének egész súlyával támogatta a szegedi egyházközségünk második templomépítéséhez nyújtandó városi segély ügyét. „Lesz egy nap, melyet az Úr tud, se nappal, se éjszaka, és világosság lesz az estvének idején.” (Zakariás 14:7). Ezen a napon az isten országába eljövételének, Krisztus Urunk visszajövetelének napján meglesz a keresztény egység — ezt kell megragadni hitben a mostani nagy világostvények idején úgy, ahogy az Urban boldog Glattfelder Gyula testvértünk, szívében már az örökélet felgyűlt világosságával a mi számunkra is példaadó módon megragadta.

aki csak cégernek, takarónak használja Krisztus nevet, hanem megtanul naponta imádkozni. Ő az igazi szőlőtőke, legyetek az Ő igazi termőesszói. A missziói látogatással kapcsolatban Székelyhídon lelképásztori és presbiteri konferenciát is volt. A lelképásztori konferencián dr. Ferenczy Károly egyházkerületi főjegyző tartott előadást: A lelképásztorok fele-

lőségéről. Tamás Ferenc egyházkerületi missziói lelkész a presbiterek felelősségéről. Az érmellék református magyarságának boldog örömnappjai voltak a püspök látogatás alkalmával és örömtűt még növelte püspökük ígéréte, mert ígéréteket tett nekik arra, hogy ha isten megsegíti, akkor 1945-ben végig vizitálja az egész érmelléki egyházmegegyét.

Két vasúli munkást halálra gázolt a tehervonat a kabai állomáson

Vasárnap este fél hét órakor a kabai állomáson kettős halálos vasúti gázolás történt. A sínekre került eddig még ismeretlen módon két vasúti munkás, Németh Béni és Kerekes Sándor. A két munkás Nádudvaron volt a családjánál és igyekeztek Dédára vasútepitési munkához. A sötétben a vágányokra tévedtek és úgy kaptak el őket a be-robogó tehervonat, melynek kerekei valóságos szétdarabolták a két munkást. A borzalmas gázolásnak szemtanúja nem volt, csak a vonat elhaladása után találták meg a két holttestet a vágányok mentén. A kettős gázolásról értesítet-

ték a debreceni ügyészséget. Elrendelték a helyszíni szemlét és a boncolást. A vizsgálóbíróstól dr. Vass Antal bíró, az ügyészségről dr. Telkes Béla ügyész utaznak Kabára a helyszíni szemle megtartására.

A helyszíni kihallgatások során derült majd ki, hogy terhele valakit felelősség a két munkás haláláért. Ertesülésünk szerint vannak, akik a két munkást halálát az állomás környéki kocsmában és egy tanu szerint a kocsmából egyenesen az állomásra mentek. Valószínű, hogy italosak voltak, nem vizigáltak eléggé és így kerültek a robogó vonat elé a sötétben.

Arzénnel mérgezett kenyértől megbetegedett a téglási református tanító és családjának öt tagja

(A Debreczen, téglási tudósítójától) Rejtélyes arzenmérgezési ügy tartja izgalomban Téglás községet. Ujlaky István református tanító néhány nappal ezelőtt családtagjaival együtt megbetegedett. Hat személy lett rosszul, közülük a legsúlyosabb magának, Ujlaky Istvánnak az állapota volt, akin heves mérgezési tünetek léptek fel. A községi orvos megvizsgálta Ujlakyt és beküldte a debreceni klinikára. Itt a vizsgálat erős arzenmérge-zést állapított meg.

Kiderült, hogy Ujlaky István, mint három gyermeke, felesége és apósa délben a friss sütesű kenyértől betegedtek meg. Az öt családtag ebéd után nemokára rosszul lett, erős hányási ingerek léptek fel náluk és az orvosi megállapítás szerint ennek köszönhetőek, hogy a kenyérből levő arzenmérge nem

szívódott fel szervezetükben. A tanítónál csak később léptek fel a mérgezési tünetek, azonban csakhamar az ő állapota fordult a legsúlyosabbra. Az idejében alkalmazott kezelés következtében valószerűleg sikerült élet menteni, azonban állapota még mindig elég súlyos.

Ujlakyék a mérgezés napján fogyasztott kenyert saját örlésű lisztjükkel sütötték. Azt, hogyan került a kenyérsütésbe arzen, eddig nem sikerült megállapítani. Két feltevés forog fenn: egyik szerint maguk Ujlakyék tartottak egy polcon kevés mennyiségű arzenet kertészeti célokra. Megtörténhetett, hogy valaki egy arzenes csomagot leütött és annak tartalma a lisztbe hullott. A másik feltevés szerint megmérgezték volna Ujlakyékat. A vizsgálat folyik az arzenes mérgezés ügyében.

Izgalom az OTI országos közgyűlésén

Az Országos Tárnadlombiztosító Intézet vasárnap tartotta idei közgyűlését. Vitéz Baróti Huszár Aladár elnöki megnyitóját után Lengyel Ervin vezérigazgató tett jelentést. Beszámolt arról, hogy 1943 június 1-én 400.000 biztosított tagja volt az OTI-nak, akiket 330.000 munkaadó foglalkoztatott. 1943 első hat hónapjában 43.200 biztosított kapott tappénzt, az OTI orvosi 18 millió esetben nyújtottak gyógykezelést. Haggenmacher Henrik, a gyártári munkaadók nevében szólalt fel, azt kívánta, hogy az övgyegek és öregségi biztosítottak pénzét ne adják kölcsön, hanem az OTI saját keretén belül kamatoztassa. Elismeréssel emlékezett meg a magyar ipari munkásságról, amely ezekben a nehéz időkben helyt állt és tudása legjavát adja. Súlyos hiba, hogy a munkaadók rendetlenül fizetik a járulékokat és ebből származik az OTI 12 milliós deficitje.

Peyer Károly országgyűlési képviselő szólalt fel ezután a szociáldemokrata ipari munkások nevében. Az orvosi ellátást kifogásolta, majd azt a rendszert, hogy Erdélyben és Délvidéken kineveztek és nem választották a közgyűlési kiküldötteket. Hangos kobekialtások közben mondotta el, hogy az egyik erdélyi kiküldött, Pálffy Tibor, 1938 májusában antirevizionista beszédet mondott Kolozsvárott az építőmunkások előtt és mikor felelősségre vonták annakidején, azt mondotta, hogy „ki fogja vágni a zsákokat” és azzal védekezett majd, hogy ráparancsoltak.

A termet hangos püfijolás töltötte meg. Peyer Károly percekig nem tudta folytatni szavait, végül az elnök feljűggesttette az ülést. Több, mint negyedórás szünet után folytatta Peyer Károly beszédét és beje-

lentette, hogy Pálffy Tiborra vonatkozó adatait illetékes helyre juttatta. Több felszólalás után Miklóssy Emil, a Nemzeti Munkaközpont kiküldöttje védelmezte Pálffy Tibort és javasolta, hogyha a vadak nem bizonyulnak valóznak, a vadló hagyja el a terület. A javaslatot elfogadták, majd foglalkoztak Peyer Károly és Rohány János által benyújtott határozati javaslatlalt.

A Debreceni Egyetemi Ifjúság Vasvári Pál Körének tisztújító közgyűlése

A Debreceni Egyetemi Ifjúság Vasvári Pál Köre a gör. kat. iskola nagyteremben vasárnap délelőtt Reményi József ifjúsági vezető elnökkel tisztújító közgyűlést tartott. A közgyűlésen megjelent Papp Gyula szentszéki tanácsos, a Kör egyházi elnöke, valamint dr. Hüdák Aladár s. lelkész. A közgyűlés elfogadta a nyári bizottság lemondását, majd megválasztotta az új tisztikart, melynek tagjai a következők: ifjúsági elnök lett Reményi József, alelnökök Mitrovics Klára és Lenesur Mihály, főtitkár Husztfalvi Mihály, titkár Ruszinkó Mihály, Pénztáros lett Seres Gábor. A választás után Reményi József köszönetet mondott a Körnek bizalmáért. Ismertette a Kör ezévi programját, majd néhány kisebb fontosságú ügy lefárgyálása után az elnök az ülést bezárta.

I R Ó G É P

javítás újjaépítés

HURAY műszerész m.

IPARKAMARA

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálatát november 13-án reggel 8 órától, november 20-án reggel 8 órától: Nap, Plac u. 1. telefon: 27-73. Arany Egyszaru, Kossuth u. 8. telefon: 24-96. — II. Rákóczi, Miklós u. 55. telefon: 23-43. — Sztankay, Szent Anna u. 64. sz. telefon: 25-58. sz.

Kettős örömnapp

Kettős örömnappja volt Bornemissza Géza iparügyi miniszternek. Kezéssel azután, hogy az őzi kerület mandátumát átvette, keresztvíz alá tartották unokáját, a kis Tárallyay Gabriellát.

A szép és egészséges csecsemő, a tárallyay Gábor és Bornemissza Gabriella leánya, másik nagyapja pedig Tárallyay Zoltán, a kiváló egyetemi tanár és gépésziprofessor.

Különös érdekesség az örvendetes családi eseménynél, hogy a Bornemissza-unoka édesanyja születésnapján született.

Dr. Verzár Gyula professor, a fül-, orr- és gégegyógyászati klinika igazgatója néhány napja súlyosan megbetegedett és a belgyógyászati klinikán vették ápolás alá. Mint tisztelői, barátai és ismerősei örömmel értesülnek, Verzár professor állapotában lényeges javulás állt be.

Máté professor, a budapesti fogászati klinika tudós tanára meghalt. Máté professzornak Debrecenben is számos ismerőse és tisztelője van, akik mély részvétellel értesültek haláláról.

Dél-Olaszországban az élelmiszer- és a szénhiány igen nagy gondot okoz. A parasztnak vetőmagjuk sincs. A vasúti rombolásokat helyreállították már, de nincs vasúti kocsik elég és nincs mivel fűteni a mozdonyokat. Dél-Olaszország részére Londonban nyomják a papírpénzt, de az olaszok bizalmatlanok az új pénzzel szemben.

Felszabadították a zárlat alól november 15-ikétől kezdődően a cukor forgalmát Romániában. A jövőben szabadon lehet vásárolni a cukrot, kilónként 170—176 lejés áron.

A Homokkerti Róm. Kat. Olvasókör vasárnap tartotta az ONCSA által rendezett „Anyák találkozója” első összejövetelét. A megnyitó beszédet dr. Vass Péter piarista tanár mondotta. Rámutatott arra, hogy ezeknek az összejöveteleknek eredménye az egyetértés és összetartás lehet. Ismertette az ONCSA-t, hisz vannak olyanok, akik ezt a szót és magát a szervezetet még nem is ismerik. Beszélt arról a háromféle társadalmi körrel, amelyet most egyesíteni kell, hogy közös erővel azoknak a családoknak védelmére siessünk, akik támogatásra szorulnak, ahol sok a gyermek és kevés a jövedelem. Azért történik ma minden, hogy a magyarok életét és a magyar nemzet szaporodását visszaállítsuk. Befelejésül kérte az Isten segítségét és áldását kérte a meginduló munkára és azok résztvevőire és mindazokra a magyar asszonyokra, akik vállalták ennek vezetését. Ezután a kerékestelepi kör szerelőgárdája tartott nagysikerű előadást. Szereplői Mészáros Margit, Mónus Juci, Szabó Ilona, ifj. Mónus István, Petrov Pál, Pataki Elemér, Torkos Gyula, Kiss Sándor, Pazonyi László, Gergely János és István. Bodnár Gizella a „Talpra leányok” című verset szavalta, Papp Margit magyar nótákat énekelt, Elek Antal szájharmonikán táncdarábokat játszott. A bemondó Vértess Sándor volt. A szereplők közreműködéséért köszönetet mondott a kör elnöksége.

Súlyos mérgezéssel, eszméletlen állapotban a debreceni klinikára szállítottak egy érmihályfalvai gyógyszerészt

Érmihályfalván vasárnap reggel lakásán eszméletlen állapotban találtak rá hercegfalusi Fritsch Elemér gyógyszerészre. Azonnal értesítették dr. Grósz Sándor orvost, aki megvizsgálta és megállapította, hogy a gyógyszerész súlyos mérgezést szenvedett valószínűleg lúmináltól. Intézkedésére még vasárnap Debrecenbe szállították Fritsch Elemért, akit a belgyógyászati klinikán vettek kezelés alá. Állapota rendkívül súlyos hétfőn a késő éjszakai órákig nem tért magához és kevés remény van életbenmaradására.

A rejtélyes mérgezés ügyében megindult a vizsgálat. Fritsch Elemér előző este még társaságban volt a feljókodván viselkedett és semmi nem mutatta, hogy öngyilkosságra készülne. Este 11 óra tájban tért haza és reggel már eszméletlen állapotban találtak meg. A titokzatos ügyre csak kihallgatása deríthet fényt. A debreceni rendőrség vasárnap és hétfőn többször kísérletet tett, hogy kihallgatható állapotban van-e, azonban a válasz mindig az volt, hogy még nem sikerült magához téríteni.

A Baross Szövetség ezúton értesíti tagjait, hogy hivatalos óráit délelőttöként 11—1-gig és délutánoként 6-tól fél 8-ig tartja.

A debreceni ötös tanács, mint megirtuk Jeney Sándor dr. a törvényszék elnökének vezetésével Máramaroszigetre utazott, ahol egy nagy pernek a tárgyalását kezdték meg, melynek vádlottja dr. Kádicsfalvy József főszolgabíró és több társa, akik ellen hivatalos hatalommal való visszaélés miatt indult meg az eljárás. A debreceni ötös tanács tekintettel arra, hogy a vádlottakon kívül 160 tanu kihallgatására is sor kerül, csak november 20-án tér vissza Debrecenbe.

Fiatallány hirtelen halála a Homokkerten. Kovács András nyugalmazott postaellenőr, Bujdosó utca 4-b. szám alatti lakos bejelentette hétfőn reggel a debreceni rendőrségnek, hogy Kovács Eszter nevű háziartási alkalmazottját holtan találták reggel szobájában, az ágyban feküdvé. A fiatal lány este még elvégezte dolgát aztán lefeküdt és semmi olyan jelenséget nem tapasztaltak, ami arra mutatott volna, hogy öngyilkosságot készülné elkövetni. A holttesten semmi külsérelmi nyom nem található. A holttestet a rendőrség intézkedésére a törvényszéki bonctani intézetbe szállították, ahol a boncolás fogja kideríteni, hogy öngyilkosság történt-e, vagy hirtelen haláleset.

Az asztaloszakosztály ma este 6 órától 1/8 óráig szünetelt. Az ipartestület dísztermében, folytatódott pedig szakosztályi ülés lesz. Felkérem a szakosztály tagjait, hogy pontosan jelenjenek meg, mert az utávnok kiosztása csak ez alkalommal lesz. Bálint Sándor szakosztályi elnök.

Megsértette légiradió idején a házparancsnokot és ezért bíróság elé került Mikolaj Mihály Déli sor 31. szám alatt lakó fűtő. A vádirat szerint tavaly szeptember 10-én légiradió idején, amikor a házparancsnok figyelmeztette kötelességére a házban lakó Mikolaj, az megtagadta az engedelmességet és sértegette a házparancsnokot Erdődi Sándorné. A törvényszék Jóna tanácsa Mikolaj elítélte hatóságai közeg megsértése miatt 30 pengő pénzbüntetésre. Az ítélet jogerős.

Halálos sérülést szenvedett özv. Főrizs Istvánné 75 éves hajdúböszörményi asszony, akit Bruma Dező hajdúböszörményi lakos véletlenül úgy megölt, hogy az idős asszony a földre esett és eltörte a combcsontját. Özv. Főrizs Istvánné a debreceni klinikára hozták be, ahol meghalt. A klinika jelentést tett a halálról az ügyészségnek, megindult az eljárás.

Rágalmazás miatt indult eljárás Ujvárosi Endre tiszacsegei műszaki tiszt ellen. A debreceni törvényszéken hétfőn tartottak volna tárgyalást az ügyben, de az ügyész dr. Sány László bejelentette, hogy a felügyeleti hatóság nem tartja kívánatosnak az eljárás folytatását. A bíróság előtt ezután a vádlott és Barta György főjegyző kijelentették, hogy a sértő kijelentéseket megemlékezőnek tekintik. Az ügyész vádat ejtett, mivel a felügyeleti hatóság nem kívánta az eljárás folytatását.

Megkezdődött a hó- és gumipó, valamint cipzárjavítás Fővácsnál. Deák Ferenc 3.

H. Fekete Péter: A leányok iskoláztatása Hajdúböszörményben. A Hajdúság kultúrtörténetéhez eddig ismeretlen adatokat ad közre a fenti műben H. Fekete Péter nyugalmazott polgári leányiskolai igazgató tanár, felolgozván levéltári adatok alapján Hajdúböszörmény város leánynevelésének történetét. Hajdúböszörmény város leányainak iskoláztatása a reformációnak Debrecen vidékén való elterjedésével kezdődik a XVI. század közepén. Ez időtől kezdve mutatja ki e monográfia a leánynevelés fokozatos kifejlődését az elemi fokozatig, a tisztántúli református egyházkerület legelső polgári leányiskolájának, a város nagy szülőföldjéről elnevezett Baltazár Dező—Polgári Leányiskola négy évtizedes történetében, mindenütt egykorú levéltári adatokra hivatkozva. A több mint száz oldalas tanulmányt a leányok gimnáziumi oktatásáról szóló fejezet zárja be. A tanulmány több része a szerző igazgatása alatt állott református polgári leányiskola utóbbi évkönyveiben is megjelent.

A kárpitosszakosztály elnöksége felkéri a szakosztály tagjait, hogy ma, kedden este 7 órakor az Ipartestület helyiségében tartandó ülésen okvetlen és pontosan jelenjenek meg. Tárgy: folyóügyek, cérna, rugó- és szegosztás. Az elnökség.

A Vatikánvárosból eltávolították a nőket. A pápa kívánságára a vatikáni tisztviselők női hozzátartozóit, akik vatikáni állampolgársággal rendelkeznek felszólították, hogy hagyják el a Vatikán területét. A felszólítást azzal indokolták, hogy a jövőben el akarják kerülni az olyan pánikot, mint amilyen a multkori angol-szász légi támadás idején tört ki.

Politikai gyilkosság Toulouseban. Mint Párisból jelentik, Philoppon francia tábornokot két ismeretlen tettes vasárnap Toulouseban agyonlőtte. A gyilkolki tábornok tagja volt a francia milicának.

Ötszáz fasiszta polgármestert mozdítottak el az angolszások. Az angolszás megszálló hatóságok közölték, hogy Olaszország megszállott részén eddig mintegy ötszáz polgármestert mozdítottak el a szövetségesek.

Nápolyban rádióadót helyeztek üzembe, amely a szövetségesek céljait fogja szolgálni.

Százéves ember halála. Dévanyán a napokban meghalt Cs. Szabó János, aki 1843 november 23-án született s így néhány napon belül százéves születésnapját ünnepelhetné volna. A közel százéves embernek öt gyermeke közül még négy életben van. A legidősebb gyermek jelenleg 68 éves.

Román hercegnő békepuható-lóása Ankarában. A „Stockholms Tidningen” feltűnést keltő ankarai jelentése szerint Bibescu hercegnő nemrégiben Ankarába érkezett. A hercegnő itt állítólag felkereste a brit és amerikai követeket, hogy tájékozódjon a békekötés lehetőségei iránt.

Az „állatlélektan” is tárgyai közé iktatta a hannoveri állatorvosi főiskola. A hannoveri állatorvosi főiskolán Bernhard Grzimek, a híres állatpszichológus rendszeres előadásokat tart az állatlélektan köréből.

Sötétedés

Vége a napnak. Nagy tüzet raknak a fonyvado ágon szellem-kezek.

Csörtet az alkony. A fülöp parton a ringó csolnak a csöndbe vezet.

Bús sötét zuhog. Temető zugok titokzatos mélyén mozdul a hant.

A föld már pihen. Csak árva szívem zsong-bong egyre, mint halk giling-galag.

Boross István.

A leglehetségesebb magyar úszókba a Margitszigeten bele-rohant egy autó. Az úszók egy vízpolómérkőzésről tartottak hazafelé, mikor beléjük rohant egy személygépkocsi. Az úszók közül ketten súlyosan megsebesültek. A kivonult mentők több sérült társukkal együtt az Új Szent János kórházba szállították őket. Az elgázolt úszóhíresek között van Szegedi, a magyar mellúszóbajnok, Szathmáry, az UTE ifjúsági gyorsúszója, Európa idej legjobb 100 méteres bajnoka, Jeney és Mamusch, a MAC két tehetséges ifjúsági vízilabdajátékosa.

A sikos járdán több kerékpáros baleset történt. A kétnapos esőzés következtében sikossá lett járdá több kerékpáros baleset okozója lett. Rákész István 17 éves pékkifutó, Irén-utca 34. szám alatti lakos hétfőn egy órakor az Oláh Károly-utcán kerékpárjával megcsúszott és olyan szerencsétlenül zuhant le, hogy balbokaát törte. — A másik hasonló baleset az Arany Bika előtt történt. Bodnár László 15 éves fiú, Böszörményi-út 48. szám alatti lakos kerékpárjával megcsúszott és lezuhánva balteréjén olyan erővel ütötte a járdába, hogy esőtörtései szenvedett. A mentők a sebészeti klinikára szállították mindkét baleset áldozatát.

Európai földön először éri be a banán a toursi botanikus kertben. A kertben 30 éve foglalkoznak már a banán termelésével, de csak most ért be a szabadföldi termelésben először.

Befejezte a nyomozást a rendőrség a „fekete szappan” ügyben. Beszámoltunk arról, hogy a debreceni rendőrség bekecsabai jelentés alapján egyik debreceni bodegában ruzsát tartott, mert azt az értesítést kapták, hogy ott a délelőtti órákban több láncoló és fekete árval kereskedő egyen találkozik. A ruzsa alkalmával találtak egy gazdátlan eszmagot, melyben libahús és egy máskat, melyben szappan volt. A helyiségben tartózkodó egyik férfi fel megmozdítása alkalmával szintén találtak két eszmag szappant. Az igazoltatásnál kiderült, hogy az illető Löwinger Mor hajdúböszörményi lakos, aki beismertte, hogy a békebéli 10 filléres piperezappant 3 P-ért, az ugyanezek a békebéli 90 filléres szappant pedig 15 pengő 50 fillérről árusította. Kihallgatása során elmondotta, hogy keves a jövedelme, nagy családja van és azért követte el ezt. A szappan részben Hajdúböszörményben részben Spitz Béla Hatvan utca 70. szám alatti fuzserecsné vette. A detektívek Spitz üzletében találtak is egy eszmag szappant és egy fél kg teát, melyet Spitz vállomása szerint saját fogyasztására használt. Löwinger ellen lancelás és árdagittas miatt megindult az eljárás. A ruzsa alkalmával a bodegában Schwartz Ernő bűnéntmentési lakosnal találtak 20 kg libahúst, melyre nem volt szállítási engedélye. A húst a rendőrség a debreceni kapitányság orvostese alapján házkutatást tartott Löwinger lakásán és ott is találtak szappant.

Hajdúdorogon a főtáncos ment se keréval Sári Károly és vele szemben jött Ducinsky Ferenc rabot gépkocsit vezető. A székér az arokba fordult és a gazda nyolc napon túl gyógyuló sérülést szenvedett. Ducinsky ellen bünye díjazás indult gondatlanságból okozott súlyos testisértes miatt, mivel a fejletlen szerint szabálytalan oldalon haladt autójával. A debreceni törvényszék most tartott tárgyalást az ügyben és az ügyész vádat ejtett, mivel bizonyította a vádlott, hogy a lovak vadultak meg hirtelen és azok fordították az arokba a szekeret.

A vasárpenztárnál megharapta a kutya Szűcs Béla mentesegédet és a bal kezefejét összemarta. Szűcs jelentése alapján súlyos testisértes miatt megindult az eljárás Szántó Lajos igazgató ellen, akinek ügyében a törvényszék most tartott tárgyalást Szántó azzal védekezett, hogy nem az ő kutya okozta a balt. A kutya vagy Anosai Mihály, vagy Alapos István tulajdona, akik a telepen laknak és azok mulasztottak el a kutyaik megkötését. A bíróság bizonyítást rendelt el és tárgyalást elnapolta.

Büntető kivégzések Zimonyban

Zágráb, november 14. Hivatalosan jelentik, hogy Zimonyban november 6-án este fél 10 órakor három ismeretlen egyén az utcát öt revolverlövéllyel megölte Wolf Márton usztasa-főhadnagyot, aki a helyszínen meghalt. A tettesek elmenekültek. A vizsgálat nem tudta a tetteseket feltalálni és ezért a törvény értelmében pénteken este tíz órakor a tetti színhelyen a rendőrség által kijelölt tíz kommunis-tát kivégeztek. (MTI.)

5,034.688 pengő 27 fillér a Vöröskereszt gyűjtésének eredménye. A Vöröskereszt idej gyűjtésénagyszerű eredménnyel zárult. Most készítették el a kimutatást a gyűjtés eredményéről. Ennek végösszege 5,034.688 pengő 27 fillér, vagyis mintegy kétfélmillió pengővel mulja felül a tavalyi eredményt.

Ma zárul a Német Tudományos Intézet képképzőlétele a Déri-múzeumban, melyet eddig többszáz-an látogattak meg. A kiállítás reprodukciókban kitűnő áttekintést ad a német festészet mult századbeli fejlődéséről. A kiállítás már csak ma tekinthető meg 10—11-gig és 4—7-gig. Belépődíj nincs.

Gyászrovat

Özv. Cséky Andrásné Ötvös Julia 79 éves korában elhunyt. Temetése kedden délután 2 órakor lesz a köztemető díszravatalozó terméből. Gyászolják: István és Margit gyermekei, unokái és kiterjedt rokonság. Lakás: Csapó-utca 61. Dankó temetkezés.

Járán Ödön gazdálkodó 81 éves korában elhunyt. Temetése kedden délután 2 órakor lesz a köztemető díszravatalozó terméből. Feleségén kívül kiterjedt rokonsága gyászolja. Lakás: Domb-u. 1. Dankó temetkezés.

Id. polgár Kovács Mihály gazdálkodó 75 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután 2 órakor lesz a köztemető díszravatalozó terméből. Gyászolják: felesége, gyermekei, unokái és kiterjedt rokonsága. Lakás: Ebes 94. Honvéd-utca 67. Dankó temetkezés.

Köszönetnyilvánítás. Áldott emlékü feleségem, édesanyám, gyermekem és testvéreimnek, Bőőr Józsefnek a temetésén megjelentek, részvétükkel nagy fájdalomukat nyitítenyi igyekeztek, ravatalára koszorút vagy csokrot küldtek, ezúton fogadják hálás köszönetintket. A gyászoló család.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősök, kik nagyon szeretett feleségem, édesanyám, anyósum, gyermekem és testvéreimnek, Bőőr Józsefnek a temetésén megjelentek, részvétükkel nagy fájdalomukat nyitítenyi igyekeztek, ravatalára koszorút vagy csokrot küldtek, ezúton fogadják hálás köszönetintket. A gyászoló család.

Mely találatommal közöljük, hogy szeretett jó édesanyám, nagyapám, testvéreimnek

Hartstein Samuel
földbírtokos

79 éves korában elhunyt. A debreceni izr temetőben nov. 16-án délután 1 órakor kiserünk halottunkat utolsó útjára.

Gyászolók: gyermekei: **Hartstein Rozsi** férjével **Török Mihályval** (Budapest), **Hartstein Magda** férjével **Fürst Lászlóval**, unokája **Fürst Maria Antonia**, fivére **Hartstein Gyula**, **Hartstein Kálmán**, **Hartstein Nándor**, nővérei **Halbrohr Adolfiné H. Ida**, **Schreiber Lajosné H. Jenny**, **Wentberger Lajosné H. Riza**, rokonsága és hűbesei házáveztetője **Konoz Julianna**. Resztvétlatozások mellözésest kérik.

K Ö Z G A Z D A S Á G

A Kovács és kerékgyártó szakosztály a kerékráf és patkóvas arányosabb szétosztását kívánja

A Kovács- és kerékgyártó-mesterek szakosztálya ifj. Varjassy Imre elnöklésével tegnap este nepes ülést tartott.

Az elnök bejelentette, hogy anyagelosztási kérdéssel foglalkoznak, de sem patkó, sem ráfvas nem szerepel, mert az Ipartestület kerte, függesszék fel a jegyek kiosztását. Az történt, hogy a Kovács szakosztály megkeresése nélkül az Ipartestület az Iparkamara a Mezőgazdasági Kamarával folytatott tárgyalás alapján elfogadhatatlan módon osztotta el a kerékráf és patkóvasat. Amint erről tudomást szereztem, arra kértem az Ipartestület elnökségét, hogy függessze fel az elosztást, amíg a szakosztály állást foglal. Debrecen, Sámson, Józsa, Mikepércs és Vámospércs Kovácsai részére 44 patkójegyből, amelyre egyenként 25 kg vasat adnak ki, — a debreceni iparosok 22 jegyet kaptak, 22 jegyet pedig a másik négy község részére szándékoztak kiadni a Mezőgazdasági Kamara véleménye alapján. Ez az arány áll fenn a ráfvasnál, mezőgazdasági huzalnál és sodronyszegnél. A szeg és huzal nem tartozik ránk.

Meltánytalannak és igazságtalannak, célszerűtlennek tartom azt az elosztási arányt, amelyet itt 74 debreceni iparost ugyanannyi patkóelosztásban részesítenek, mint a környékben levő négy község 43 Kovács iparosát. A tiltakozásom nem a 13 falusi Kovács ellen szól, hanem azt akarjuk, hogy a 130.000 debreceni lakossal szemben a 20—24.000 falusi lakost ne részesítsék ilyen előnyben. Debrecenben több mint 500 fuvaros és több száz heftes-mészáros és más látortól lakos van. Nem lehet tehát ilyen aránytalanul anyagot elosztani. A rendelet elfírja a követendő eljárást az iparosok és tanonc létszáma alapján. A debreceni szekerek javarészt köves úton járnak, a falusiak földúton, tehát nem kopik egyformán a ráf és patkó. A Debreceni Gazdasági Egyesület elnöksége is tiltakozott a Mezőgazdasági Kamaránál az elosztási ellen, akárcsak a fuvaros érdekeltség. A Gazdakamara viszont a jövő évre nézve is ugyanezt az elosztási arányt kéri.

Nagy vita indult meg, melyben Novák Gyula, Nagy István Mikepércsi, Kecskés István, Vardilla István, Magyar János vett részt, utóbbi kijelentette, hogy neki drágább áron kínáltak vasat és táblaemetet.

Varjassy elnök újból hangsúlyozta az igazságos arány szükségét.

Végül egyhangúlag kimondták, kéri az igazságos arányt a kiosztásnál.

Ezután tárgyalták az Ipartestület átiratát másik fontos ügyben. A vaselosztó bizottságtól átirat érkezett, mely közli, hogy a városi üzemek részére szeptemberben kiadtak 78 darab ráf és 33 löpatkolására jogosító utalványt. A város azonban nem tudta beváltani az utalványokat, mert a Kovácsok anyaghiány miatt nem vállalták fel a munkát. Mivel hasonló panaszok több oldalról hangzottak el, így valószínűnek látszik, hogy a szeptember havi vaskiutalásból sok anyag eltűnt a forgalomból. Ezért a vaselosztó bizottság azt kérte, hogy az elosztásban részesült iparosok igazolják név- és lakáscím megadásával, kinek dolgozták fel az anyagot.

Varjassy tiltakozott az ellen a gyanasítás ellen, hogy bárki kezében eltűnt volna a kiutalt vasból akár egy deka is. Az az iparos, aki szerződéses szállítója a köztisztasági vállalatnak, mindössze ötven kilót kapott. Steinfeld Istvánnak viszont átadtak pár mászóra szóló utalványt. Steinfeld sem kapta meg a vasat az utalványt így kárbavesztett.

A szakosztály minden tagja feldolgozta a vasat, amit kapott, részben jegy ellenében, részben mivel a megrendelőnek nem volt jegye, hát anélkül. Nem a mesterek hibája, hogy nem tudnak elszámolni valamennyien.

Az iparos hadiárvaik segélyezésére 237 pengő folyt be, ehhez

Langer Imre ócskavakereskedő 500 pengőt adott, amiért köszönetet szavaztak.

Megállapította a szakosztály, hogy Debrecenben nem léteznek olyan munkabérek, amilyeneket az állam munkaközvetítő hivatal közzétett. A debreceni mesterek nem fizetnek többet mint 20—35 pengőt és ellátást hetenként vagy 60 pengőt ellátás nélkül. Erről hivatalosan értesítik a munkaközvetítőt.

Ifj. Varjassy elnök végül mai időknél megfelelő legnagyobb munkateljesítményre kérte a mestereket, akiket meg fog látogatni az elnökség. Kéri, hogy ócska anyagokból tartalékokat teremtsenek maguknak a szorgosabb időre.

Magyar János javaslatára a szakosztály egyhangúlag elhatározta, hogy a jövőben minden olyan mester, aki későn jelenik meg az ülésen, a hadiárva alap javára büntetést fizet.

A szakosztály ezután kiosztotta a rendelkezésre álló vasanyagot.

Hirdetmény juhok és sertések téli erdei legeltetése tárgyában

Értesítem a téli erdei legeltetésre jogosultsággal bíró közönséget, hogy a város tulajdonát képező és

legeltetésre felszabadított területeken a sertések téli erdei legeltetését 1943. évi november hó 15-től 1944. évi április hó 1-ig terjedő időre, a juhok legeltetését az 1944. évi április hó 15-ig terjedő időre engedélyeztem.

Hajtócédula a városi számvevő-ségen (városháza I. em. 11. számú szoba) váltható.

Figyelemtetem az érdekelteket, hogy minden jogosított csak a saját jószágaira válthat hajtócédulát és az állatok tulajdonjogát úgy a hajtócédulaváltásnál, mint a legeltetés tartama alatt a számvevőség megbízottai felhívására minden legeltető igazolni tartozik.

A legeltetők a legeltetésre vonatkozólag a legeltetési szabályrendelet rendelkezéseivel szigorúan alkalmazkodni kötelesek, mert attól, aki ez ellen vét, a legeltetési jogot megvonom és ellene a kihágási eljárást megindítom.

A fent kitűzött határidő letelte után a téli legeltetés színhelyéről jószágait mindenki mindm felzárkóztatás bevétele nélkül büntetés terhe alatt hazahajtani tartozik. Polgármester.

Debreceni takarmányárak. Olajbogyó 20—21 P, tők (fehér, evő) 30—40 P, káposzta 30—42 P.

tatót rendeznek A DVSC kabalája nem tört meg egész őszi idényen át. ezáltal is olyan csapattal kerül össze, amelyek előzőleg vereséget szenvedtek. Az NB I. többi mérkőzését: Ferencvá-

Tarányi és Mihályfi országos vasutas bajnokságot nyertek Budapesten

A DVSC kiűnő birkozóvárosi bajnokságján szerepelt vasárnap Budapesten. Ugyanakkor, amikor a DVSC labdarúgóinak fekete vasárnapjuk volt a fővárosban a birkozók két bajnokságot és több előkelő helyezést szereztek.

Tarányi József a nehézsúly, Mihályfi László pedig a váltósúly bajnokságot nyerte meg. A végig jobb Gedeont a fővárosi pontozóbírák lepontozták Szalissnyóval szemben és így második lett a félnehézsúlyban. Mihályfi Rudolf a nagyerejű Kovácsal szemben szintén csak pontozással szorult a 2-ik helyre. Juhász Gyula sérülésen ki-vekedte a harmadik helyet. Németh Gyula megsérült s csak

emíatt nem tudott helyezést elérni. Antal Imre pedig, aki sokat fogyasztott, hogy könnyű súlyban indulhasson, átessett a súlyhatáron. A versenyen indult a BVSC. MÁV Előre, Testvérség, Dunakeszi Magyarság, Szolnoki MAV, MVSC és Ceglédi Vasutas gárdája. A DVSC eredménye tehát nagyon szép siker.

A debreceni vasutasok nagy-szerű formában levő birkozói a vasárnap Budapesten kezdődő magyar bajnokság első fordulóján indulnak. A csapatot úgy a vasutas bajnokságra, mint a jövő héten kezdődő országos bajnoki küzdelmekre Szűcs János szakosztályvezető kíséri el.

Sín bajnokságot szerzett a leventék országos birkozóversenyén

A debreceni hadtest leventéinek birkozó csapata szép sikert szerzett Budapesten a leventék országos birkozóversenyén. A múlt évben a debreceni leventék nyerték a birkozó bajnokságok zömét az idén azonban azok közül, akik akkor bajnokságot nyertek, senki nem indulhatott. Baranyi József levante főkapitány, a keleti birkozó szövetség előadójának vezetésével 11 birkozó ment el Debrecenből az országos bajnokságra.

Végéreményben a könnyűsúlyú bajnokságot a debreceni Sín nyerte meg a többi birkozó is jó helyezést ért el. Pasztor legyőzte Körösit, Nagy és Domokos a II. fordulón vereséget szenvedtek. Toldi az utolsó, következő harmadik fordulón győzött Fábrián. Antal vereséget szenvedett Szabó ellen. Pasztor ebben a fordulón is győzött Kiss ellen és Sín is legyőzte Vasvárit, Fekete Fejlesztő, Domokos Mózeitől szenvedett vereséget. A negyedik fordulón Toldi győzött Toth, Sín Ceonak ellen, a leventéikéknél.

A leventélegényegység a harmadik fordulón Albert Egerszegi ellen, Nagy pedig Kállai ellen győzött. A IV. fordulón Albert legyőzte Horváthot, Nagy pedig Kardost, Erdélyi és Répási ebben a fordulón vereséget szenvedtek. Darai legyőzte Torma Lest és beverekedte magát a spanyolok elleni válogatottba. A DTE remek formában levő öklözője mind a három menetet áttámadta. Két meneten át jól szurkálta át horgait Torma I., de a harmadik menetben erősen visszaset Torma, többször meggyant lett, földre is került, a végén úgy vitték sarokba.

A debreceni leventék végéreményben csapatversenyben negyedik lettek. A könnyűsúlyú Simonon kívül Albert a peselysű harmadik helyezette, Nagy pedig a váltósúlyú második helyezette lett.

Országoshírű torna-verseny Debrecenben

November hó 21-én délelőtt egy-egyed 11 órai kezdettel, az Arany Bika diéstermében rendezte a Debreceni Torna Egyesület a VII. Budapest—Debrecen városok közötti tornaversenyt. Magyarországi legjobb férfi tornászai találkoznak hogy nemcsak vetélkedéssel döntse el városunk elsőseget.

A PRÓHIRDETÉSEK

MAGANNYOMOZÓ 54
G A L O C S Y legrégibb magannyomozó megfigyelési, nyomzása, diszkrét, eredményesek. Zöldfa u. 3. sz. telefon: 28-72.
54—1576 12. 3
K O S Z T O L Á N C Z Y magannyomozó bizalmasan megfigyel, nyomoz, Lorántffy u. 19.
54—240 11. 30
J Á N O S S Y magannyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel, Virág u. 21. telefon: 23-78.
54—799 2. 9
LEVELEZÉS (51)
B A R N A vasúti jellegűre a kiadóban levél van.
51—442
ALKALMAZÁST NYER FÉRFI VEGYES
N A P S Z Á M O S T állandó munkára felve-szek, Gyenes, Szent Anna u. 8.
2—482

BOLTI szolga és tanuló felvétetik, Barabás Mihály, Hunyadi u. 26.
2—1196
GAZDASÁGI ÁLLÁS FÉRFI (26)
K O C S I S T és műhely takarítónót azonnal fel- veszünk, Gazdák Sütő- deje Rt.
26—471
HÁZMESTERPÁRT
felveszek hol az asszony fizetésért takarítást vál- lal. Csapó u. 54. 29—71
HÁZMESTERI ÁLLÁS FÉRFI (29)
F I A T A L házaspár la- kásért takarítást vállal. Cím a kiadóban.
39—434
IPARI FÉRFI (33)
J Ó M U N K Á S fodrász- segéd felvétetik állandó munkára, Fehérvári, — Széchenyi u. 57.
33—497

ros—SalBTC, BSZKRT—Cseged, Vasas —Elektromos, Csepel—Kolozsvar FC, Nagyvárad—Gamma, Szolnok—Ujpest, Ujvidék—Kispest.

A levente bajnokságban: Debreceni LE—Hajdúházi LE 7:1 (3:1). Vezeté: Puskás, Golovics; Matko (4), Csizmadia és Nagy P. A levente bajnok- ság őszi fordulóját ezzel véget ért a pontvesztés nélkül bajnok a Debreceni LE 16 ponttal, 47:0 gólaránnyal.

Leventebajnokság őszi idény utolsó fordulójában Hajdúhadházi LE—Hajdúházi LE 12:0 (7:0). Vezeté: Bír di, Golovics; Radácsi 6, Varga 2, P. Leskei, Vezprényi Veres és Csapo, Jók Radácsi, Varga, Mihályi, ill. Sávölts. A bíró jól vezette a mérkőzést.

A „kis-DVSC”-nek is fekete vasár- napja volt. Püspökáldányban a P. MAV 7:1-re győzte le a tartalékosan, katonai játékosai nélkül kiálló csap- tot.

A D. Villanygyár pontot vesztett utolsó bajnoki mérkőzésen. Erőművel- talva csapatával 2:1-re játszott a Stadionban. Vörös, Pócsi, Szabó — Nagy L. Erdő II. Gombos — Baré, Kántor, Elek I., Elek II., Sarkady összeállításban játszott a debreceni csapat. Nyeki majd Balta góllalva erőművel talált. Elek II. szépit az utolsó percekben. Szünet után a D. Villanygyár fölénybe kerül és sarok- rúgás után Kántor fejével egyenlített, de már a győztes gólt nem tudja meg- szerzeni. A D. Villanygyár legjobbjai: Erdei II., Kántor és Elek I.

Az amatőrbajnokság utolsó mérkő- zésén a D. Villanygyár II. 1:0-ra győzött a B. Turu ellen Bartha gól- jával. A Villanygyárból Bartha Fied- len, Ötvös játszották.

A Piaristák kosárlabdázói 36:33 arányban legyőzték a DEAC csapatát, DEAC pálya, vezetők: Szabó P. és Kertész D. A Piaristák: Szegedi, Szá- losi, Koncz, dr. Rozsályi Varga (csere: Balajthy), DEAC: Nyitrai, Erhardt, Arday, dr. Kapros, dr. Berta (csere: Kies) összeállításban játszottak. Szá- losi esőben egyenlő felek küzdelme. — Jók: Szegedy, Szőlősi, dr. Rozsályi, Varga, illetve: dr. Kapros, dr. Arday és Nyitrai.

Gazdászok—Jogászok 1:1 (1:1). DEAC-pálya. Vezeté: Spraha. A barátságos mérkőzés igazsá- gos eredményt hozott.

Kőrössi Antal vezette az egyik legérdekesebb NB II. mérkőzést. A Szabadkai VAK—Békéscsabai Törekvés találkozó Békéscsaba- ban. Győzött a SzVAK 1:0-ra. A debreceni játékosok közül ötvenen tartotta kezében a nehéz mérkő- zést és nagyvonalú, kitűnő játé- kévezetést produkált.

KIFUTÓ azonnalra, a házmezt december hó elsejére felveszek, Marx Piac u. 44. 49—1185
EGY kifutó fiú azonnal felvétetik, Szilágyi bór- gyár, Teleki u. 36. 49—504
EGY kifutófiú felvéte- tik, Mester u. 36. hátul az udvarban. 49—483

ALKALMAZÁST KERES FÉRFI (1)

VIII. GIMNÁZIUMOT végzett fiatalember gép- őrni tudó állást vállal. Cím a kiadóban. 1—10

ALKALMAZÁST NYER NŐ VEGYES (4)

IDŐSEBB úri nőhöz, jó megjelenési megértő elő zékeny ápolónót keresek azonnalra. Cím a kiadó- hivatalban. —54

GYERMEKSZERETŐ leányt felvesz Rákosi J. u. 5 földszint 2. 4-1188

LEÁNYT könnyű munkára felveszek, Hatvan u. 13. sz. dobozúzem, 4-501
FIATAL zsidó lány háztartásba felvételük Zugó u. 8. kerékpárút, 4-464

IRODAI NŐ (34)

IRODAI fendőkből pontos lelkülméretes egyént keres kereskedelmi vállalat - Ajánlatot fizetés igény megjelölésével „Irodista” jellegűre kérem. 34-107

IPARI NŐ (35)

SEGÉDLÁNY felvétetik, Peley nődivatszalon, Péterfia u. 11. 35-121

VARRODÁBA önálló segédtanulókat felveszek, Szabó Kata, Baltazár Dezső u. 18. 35-489

FIATAL női szabósegéd lányt, függöny készítés felvesz Nagy Gyula műhímező, püspöki palota 35-505

KISZOLGÁLÓ kisasszony felvétetik Cím a kiadóban. 35-467

VARRONÓT keresek házhoz varrni. Telesi u. 92. 5 ajtó. 35-479

JÓMUNKÁS fodrász, segéd lány felvétetik, Sárvai Kálmán-tér 5. 35-486

KÉPZETT segéd lányt felvesz Benedek szalon, Batthyány u. 1. 2. kapu. 35-1194

BABA készítő felvétetik keresek, Benyás Ernő, Debrecen, Dégenfeld tér 2. 35-416

TANULÓLEÁNY (63)
TANULÓLEÁNY felvétetik, Mady divatszalon, Piac u. 45. 63-1200

KIFUTÓ LEÁNY (47)
EGY kifutóleány felvétetik, Szilágyi Lajos börtön, Simonffy u. 5. 47-484

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTTI MINDENES (30)

MINDENES főzőnőt keresek tanyára, nagy fizetéssel, Cím a kiadóban. vv 30-225

FOZESHEZ érto egyedül álló középkorú nőt keresek kis családhoz tanyára, jó fizetéssel, Cím a kiadóban vv. 30-227

HÁZTARTÁSI alkalmazott felvétetik, Barona u. 3. sz. 30-493

FOZESHEZ érto mindenest azonnal felveszek, Vörösmarty u. 1. 30-454

DELUTANI órákra bejárónót könnyű munkára felveszek, Timár u. 13. szám. 8-443

SZOBALÁNY (60)

TISZTASÁG-szerető mindenest szobalányt keresek dec. 1-re, szakácsnő is van. Telesi u. 3. sz. 60-222

BEJÁRÓ (8)

MEGBIZHATÓ bejárónót keresek délelőttre, Piacsirta utca 23. 67-444

HÉTKÖZNAPOKRA könnyű munkára 2-5g bejárónót felveszek, fizetés 35 P. Kigyó u. 14. 8-418

ALKALMAZÁSI KERES NŐ (3)

JÓMEGJELENÉSŰ fiatal leány, gyakorlati orvoshoz asszisztensnőnek vagy cukrászdába kiszolgáló kisasszonynak elhelyezkedne, november 15-ére vagy december hó 1-ére. Cím a kiadóban. 3-141

IRODAI alkalmazást keresek, Gépírást még kezdő. Cím a kiadóban. 3-456

HÖLGYFODRÁSZ nő állást keres. „Azonnal” jellegűre. 3-425

GYÓGY masszírozónő házakhoz ajánlkozik. „Masszírozónő” jellegűre. 3-417

KÖZÉPKORU nő elmenne idősebb férfihez háztartásvezetőnek vagy plébániára. „Megbízható” jellegűre. 3-411

IDŐS urat gondozna főnővel. Ötvenes izr. apszolút úrinő. „Tisztelettel” özvegye. 3-412

ÜZLETI AJANLAI 67

ÉRTÉKES vasznalbo. seymeből takarekosan szabjuk, varrjuk, himezzük agy neműt, feherneműt, függönyeit. Megrendelőing anyagait külön bebiztosítottuk. „Favorit” Csapó u. 24. sz. 67-573 12. 31

SZORME bundákat javítok alakítok, festek, veszek, eladok. Kövany szücsmester, püspöki palota 1. 31. 67-593 11. 31

HASZNALI orakat veszek javítok, eladok. - Schiffmann, Vendeg u. 7. sz. kisállomásnál. 67-1792 1. 3

SIRKOVÉK műkőből es terméskőből készültak gyümölcsösök részére es pirossalak kerti utakra kapható a Debrecen. Műkőgyárnál. Fűrdő u. 2. sz. 67-297 vv

TÖRÖTTI gramofon lemezért 3.- P-t fizetek Villanykörtecsere 50 fill. Bíró, Hunyadi u. 22. sz. 67-33 11. 20

LEGOLCSÓBBAN festésztit Weisz keimefesto Arany János u. 29. sz. kerékpárút. 1900 vv.

BUNDAJÁT most készíttessze, alakíttassza Katona Vilmos szücsmesternél, Simonffy u. 2. sz. telefon: 12-32. 67-157 12. 12

ÚJJA varázsolom kabátját, kocktűmjét, gyönyörű kivitelen „Tildi” divatszalon, Rákóczi u. 11. 67-1282 12. 4

ONKENTES urak! - Egyenruha készíttést vállalom, Tegdes, Kálmán-tér 19. sz. 67-1996 11. 26

KÖLSCÖNZÖK, veszek porszívót, gramofont, lemezeket, ajánlok villany zseblámpát, dinamófejet, kerékpár, rádióalkatrészeket. Soltész, Kálmán-tér 2. Telefon: 12-59. sz. 67-1796 1. 31.

TAKARÉKTŰZHELY nagy, kétsütős majolikkás, alkalmas nagy háztartásbhoz. Kozma, Csapó u. 41. 67-472

ELSŐRANGU anyaggal gondos szakmunkával készített, javított és átalakított vízvezeték berendezéseket Nagy Béla szerelési vállalat, Garay u. 15. Telefon: 39-65. 69-496

NYAKKENDŐIT szak szerűen tisztítom, láthatatlanul javítom, fordítom. Timár u. 13. 67-444

GRAFOLÓGUSNÓ minden egyén kézírásából biztos analízist nyújt Széchenyi u. 43. 67-428

ÜZLETI KERESLET 66

TOLLAT legmagasabb napi áron veszek „Hangya” tollgyűjtő telep, - József kir. herceg u. 71 66-905

FORGALMAS helyen keresek üzemeltetést. Közvetített díjazok Kocsma jellegűre. 66-882

VÁGOTT haját veszek, parókák készítő, Széchenyi u. 23. 66-461

ELELMISZER, ITAL (18)

JONATHAN, batul, londonpepin aima kapható termelőnél, mázsa tételben is. Ungvár u. 4. sz. pavillonaktanya mellett. 18-388 12. 6

KITŰNŐ ízű alma van eladó, Bőszörményi út 11 B alatt. 18-492

RÓZSA bogó hecsedli kapható, Ferenc József út 71. 2 udvar 18-477

150 LITER piros újbor van eladó, Timár u. 12. 18-498

ÉKSZER, ARANY, EZÜST (19)

RÉGI ékszereket, ezüstöt, briliánsat magas áron veszek. Ékszer javítás, Pollák aranyműves Hatvan u. 2. szám 19-572 11. 29

ARANYT, ezüstöt, - orrillánsat, ékszer, napi áron veszek Szecsece nyi. Sas u. 2. szám 19-495 11. 27

TÁRS (61)

IPARIGAZOLVÁNYOS szabásznő műhelyestársat keres. „Azonnal” jellegűre 61-1197

KEVÉS helyet foglaló iparüzésre műhelyhez, s üzlethez társumék. „Telen” jellegűre. 61-1192

AUTO, MOTOR, KERÉKPÁR, GEP (7)

KERÉKPÁR dinamóval és egy vaskályha eladó. Csillag u. 63. 7-506

EGY varrógép eladó. - Wolaffka u. 31. 36-436

JÓKARBAN levő ötszázas oldalkocsis motorkeékpárt, gumijel nélkül is megvételre keresek Halcsarnok, József kir. herceg u. 2. 7-429

VILLANYMOTORT, gyári új 1.1 lóerős 1200 fordulatú, elcsérlelnék 2400 fordulatúra. Ráfi. zetek, esetleg még egy motort adok. Schadek mérnök, Kétnámalom u. 4. 7-420

HANGSZER (28)

ZONGORA becsi, remek hangú. Kitűnő faetűzéles kályha eladó. Hadlik u. 20. egyetem sporttelepénél. 28 vv.

ZONGORA nangolási munkát, kitűnő képességgel vállalom, Vargyas Nap u. 17. vidéken is. 28-624 5. 3

PIANINÓT vagy zongorát keresek bérből. Magoss György-tér 25. Hortobágyinél. 28-1547

MSUICA gyártmányú új modern zongora kapható Szendrő Batthyány u. 22. sz. 28-915

BŰTOR (9)

HALOSZOBÁK es konyhaberendezések a legjobban kivitelben allandoan raktaron. Ujfa Jussynál, Bethlen 56. 9-1449 11. 26

FIGYELEM: Saját készítményű konyhaberendezések, festett hálok, kombinált szekrények raktaron Arany János u. 1. udvarban. 9-645 11. 29

HALOSZOBÁKAT legolcsóbban bizalommal csak Lőcséi bűtorüzletben vásárolhat, Eötvös u. 66. 9-86 11. 30

HASZNALI bűtorokat iródbereendezést, wert heimkasszát es üzletberegendezést magas áron veszek, Veró, Csapó u. 10. szám. 9-737 11. 13

ÉLENCSE új húzzal eladó. Széchenyi utca 10. 4. k. a. itó 9-1570

NINCSEN fényes kirakunk bűtor olcsón adunk. Piac u. 71. szám. udvarban. Brillinél. 9-1484 1. 8

ELADÓ egy új rókamié, műrostmentes húzzal Csillag u. 64. harmadik ajtó. 9-490

RÓKAMIEK fotelek, s ebédlőszékek raktaron, Timár u. 37. kárpitosnál 9-453

ELADÓ nagy kép, Munkácsy Mihály festménye Jézus emléket ábrázolja. Széchenyi 82. 9-449

VALÓDI perzsaszőnyeg, kétszárnyú ablakok spalettával eladók Cím a kiadóban. 9-468

KOMBINÁLT szoba, teljesen új bekebebeli húzzal, perza hintaszék, takaró, goblein kép, abrosz, függöny eladó. - Kálmán-tér 9 9-462

KÉTAJTÓS sárga szekrényt, könyvespolc, falitűköt, egy sodronybetétes vasgály es kiszolgáló kabát eladó. Péterfia u. 48. sz. 1. em. 9-1199

KIADÓ ÜZLET, MUHELY RAKTAR 41

NAGY deszkaszin (jelenleg takarmányüzlet) kiadó. Hid u. 14. szám, Gáspárnál. vv. 41-938

LAKÁST KERES (52)

KERESÉK december hó elsejére kétszobás lakást, fürdőszoba, konyhabasználattal, vagy két háromszobás komfortos főbérleti lakást. Vajna gazdasági felügyelő. Telefon: 29-23. 52-1745 vv.

KERESÜNK tisztességes leány részére lakást, teljes ellátással, polgári családnál, Lszák Rt. Csapó u. 17. 52-890

LAKÁSCSERE (53)

LAKÁSCSERE debreceni kötött béru 4 szobás lakásom budapesti kötött béru 3-4 szobás lakással cserelném. - Ajánlatot „Lakáscsere” jellege alatt a kiadóhivatal továbbít. 53-1197

BŰTOROZOTTI SZOBA (10)

BŰTOROZOTTSZOBA konyha nélkül kiadó. - Berecsényi u. 11. 14-183

KÉT lakótársnót bűtorozott szobába, azonnalra keresek. Csapó u. 94. 10-494

SZOBA, bűtorozva konyha használattal kiadó azonnalra, Margit u. 3 B 10-1187

EGY bűtorozott szoba, nőknek kiadó. Zsidó is lehet, Vendég u. 33. 10-503

KÜLÖNBELJÁRATU bűtorozott szoba kiadó. József kir. herceg u. 35. 2 lépcsőház. 10-424

ELVESZETT (13)

SZOMBATON délután a Hatvan es Péterfia utcán elveszett jobbos bórkesztyű. A becsületes megtaláló 15 pengő jutalomban részesül ha leadja Péterfián a kékmacska vendéglőben. 13-491

FEL női harisnya, Batthyány u. es Hangya átjárótól a városházáig elveszett, Népház, védőnői troda. 13-1190

80 PENGŐ jutalmat kap, aki szombaton Nap es Apolló között elveszett, hat kövel kirakott női rugós arany karórát behozza. Nap u. 10. 13-457

ELVESZETT fél barna kesztyű. Rákossy Jenő utca táján. Megtalálója jutalomban részesül. - Deák Ferenc u. 10. üveg folyosónál. 13-470

ELVESZETT szemüveg sárga tokkal, Csapó u. környékén. Megtaláló lisztet, vagy kenyeret kap. Temető u. 22. 13-463

TEHERAUTOGUMI kettő darab 32x6 méretű tárcsával együtt, november 11-én éjjel a Kassa út 32 B. ház előtt, vonatás közben leszakadt a keréktengelyről es elveszett. Megtalálója, v. nyomra vezetője 100 pengő jutalomban részesül. A gumik számai: Cordatic 234272, es Polski 390102168. A nyomozást a rendőrség es csendőrség is folytatja. Veréb börgyár, Homokkert. 13-460

TÉVEDESBŐL valahol a kalapomból elcséreltem egy fekete Borsalini kalappal. Jogos tulajdonosa, ha az enyémel visszahozza, átveheti, József kir. herceg u. 59. sz. P Lipsitznél. 13-446

TZIGYERMEKES anya elvesztette összes ételmeiszerjegyeit, fekete retikülben, egy ló jár latlevéllel es 13 pengővel Ehenhalástól ment meg egy családot, aki visszavizsi a jegyeket. 13-456

SZOMBATON este Apolló mozból jövet 2 darab nercet elhagytam. Kérem a megtalálót juttassa el hozzám, Tekintettel, hogy látták hogy ki vette fel. dr Bockó rendőrtanácsos. Hunyadi u. 17. sz. 13-1195

ELVESZTETTEM levtárcámát származási igazoló okmányokkal az OTL-től kiutalt fürdőjeggyel. Megtalálót jutalmazom. Ferge József Szeder u. 21. 13-445

ELVESZETT tegnap hétfőn este félnyolc óra tájban Károly Ferenc József út, Magoss György sarkán, Villamos megállónál, fél pár kötött női kesztyű, Becsületes megtaláló 10 pengő vagy egy pár kötött férfi kesztyű jutalom ellenében a DEBRECZEN kiadóhivatalában adja le. 13-1198

ELVESZETT pénteken délután egy hathónapos szőke ártány malac - Piacludól 49. alól. 13-433

ELVESZTETTEM szombaton délután Hungária mozgóban, vagy környékén szürke bórkesztyűt, kötött felsőrészlel, bal felét. Megtaláló 6 pengőért kap. Bőszörményi út 17. fűszerüzlet. 13-432

ELVESZTETTEM a múlt hét folyamán Kiss Ignác es Kiss Rózsai névre szóló cukorjegyeket. Becsületes megtaláló sziveskedjen illő jutalom ellenében Piac u. 32. Ruzicska műterembe leadni. 13-422

ZSIRJEGYEM elvesztett. Kérem a hentesmestereket juttassák el hozzám, öz. Sallay Sándorné, Szappanos u. 4. 13-421

TALÁLTATOTT „Tiszta” névre hallgatató farkas kutya. Igazolott tulajdonosa átveheti; Nyil u. 36. Szabó. 13-413

VEGYES (68)

SZARVASMARHATRÁGYÁT, érett állapotban megvételre keresek. Simonffy út 9. 68-435

GYERMEKKOCSI (27)

GYERMEKÁGY, kelemenfából, fényezve 103.20 P. Szabó asztalos bűtorüzletében, Csapó u. 33. sz. 27-191 2. 14.

TŰZHELY KÁLYHA (46)

MOGYORÓ színű cserépkályha eladó. Eötvös u. 10. sz. 46-455

ELADÓK kisebb, nagyobb asztaltűzhelyek jó állapotban, csizmanadrág, Czitrám. Csonkonaj u. 29. 46-499

ELADÓK gázkályha, - férfi kerékpárok, boroshordó, középszőnyeg, s zongora, Baross u. 24. 46-475

ELADÓ egy használt asztalsparhelt, öntött vaskályha, Gypűsor 37. 46-469

ELADÓ szennel-fával fűthető vaskályha, egy párnatokkal falvédő, Jókai u. 28. 46-485

KÁLYHACSO egyenes es könyökső van eladó. Bundi u. 9. 46-415

CSEREÜZLET (11)

KONVENTIÓSNAK járó béricszméért, kurkocát, árpát, vagy rópát adnék. Simon, Miklós u. 27. 11-414

HASZNALI RUHA, CIPO (69)

45-ös FÉRFI sárcipő, kitűnő állapotban hatvan pengőért eladó. Csapó u. 10. udvarban jobbra. 69-500

PERZSABUNDA használt, jó állapotban eladó. Csapó u. 10. udvarban jobbra. 69-500

ALIGHASZNÁLT férfi es gyermekruházati bunda, jutányosan eladó. Fekete női téli kabát, Csapó u. 61. 4-ik ajtó. 69-1196

EGY jó télikabát, 14-17, sötétkék Bocskayruha 12-14 éves fiú részére es párhuzamos satu eladó. Vargakert, - Herczeg u. 17. 69-448

JÓKARBAN levő női átmeneti kabát, 450 pengőért eladó. Piacsirta 7. 69-447

FÉRFI ruha, vékony, s alacsony alakra eladó. Rákóczi u. 11. Kovátsné. 69-502

FÉRFI szürke télikabát, olcsón eladó. Homok u. 91. szám, 2 ajtó. 69-440

ELEGÁNS fekete télikabát, szmoking öltöny eladó. Vár u. 1. Végnél. 69-430

ÁGYHUZATOK, lepedők, törülközők, különböző fehérművek eladók. Erzsébet u. 79. 69-1201

ÉPÍTÉZESI ANYAGOK (20)

TETŐCSEREPE keresek sűrűsően 4/4 méter nagyságú tetőre, cserébe, vagy pénzért, Vas Gereben u. 14. 20-1184

INGÓSAG VÉTEL VEGYES (37)

BORLEERESZTŐ kötelel, jöminőségűt keres megvételre „Mega” borozó. Csapó u. 39. 37-495

ANTIK fotelt keresek, s esetleg csak vázat, „Fotelt” jellegűre. 37-466

INGÓSAG ELADÁS VEGYES (36)

ELADÓK tudományos könyvek s könyvszekrény. Cím a kiadóban. 36-450

HMRALNCEGYES, 38-as höcipők, női kabát függöny, macskoruha, régi nagy selyemkendő, s filécsipke, szkunkszörme eladók. Hüvelyes u. 11. első ajtó jobb ra. 36-476

ELADÓ bekebebeli minőségű, tisztá új nagy dunyhahaj. Cím kiadóban. 36-458

ANGORA fonal es egy kétülékes gyermekasztal eladó. Hatvan u. 46. sz. kerékpárút, 36-487

FOTELEK, kék piüss, szőrmék, futószőnyeg, utazókoarak eladók - Vilmos császár körút 12. 36-189

FÉRFIRUHÁRA való szövét, hozzávalóval eladó. Hadházi u. 8. Csak 10-12-ig. 36-438

GAZDASÁGI ESZKOZ (24)

GAZDASÁGI felszerelési gépek, eszközök, kocsik, szekerek, alkatrészek allandoan raktaron Arúsit, becsérel, vásárol vitéz Nagy János, Hatvan u. 41. telefon 26-19. 24-1811 12. 4.

KOCSILÓSZERSZÁM francia gyeplővel, nyul ketrecek eladók, Ar